

Pred volilnim zborom konference OO zveze sindikata železarne Ravne

V drugi polovici marca bo volilni zbor konference osnovnih organizacij zveze sindikata železarne Ravne. Na njem bomo pregledali delo v preteklem obdobju. V tem času smo predvsem krepili vlogo in pomen

osnovnih organizacij kot temeljnih celic sindikalne organiziranosti in delovanja. Koliko smo v teh prizadevanjih uspeli, bo pokazal prav ta zbor.

Osnovne organizacije so se tudi aktivno vključile, ponekod

pa so bile nosilke dejavnosti pri razvijanju samoupravnih odnosov in pri uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela.

Na tem zboru bomo sprejeli skupen in usklajen program dela konference za letošnje leto s posebnim poudarkom na nadaljnjem razvijanju dohodkovnih odnosov in delitve po delu. Smo v letu družbenih prizadevanj za ustalitev gospodarjenja, sprejet je dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in čistega dohodka za posamezne namene, s čimer pa ni okrnjena pravica delavcev, da po samoupravni poti razporejajo ustvarjeni dohodek, temveč gre za prizadevanja družbe, da ta dohodek razporejamo kot dobri gospodarji.

V delegatskem sistemu opredeljena vloga sindikata še ni tudi zaživela, zato moramo veliko več storiti na tem področ-

ju v sistemu delegatskega odločanja znotraj temeljnih organizacij in delovne organizacije, kakor tudi v delegatskem odločanju zunaj nje in na višjih odločitvenih ravneh.

To so le nekateri najpomembnejši poudarki iz vsebine dela volilnega zbora. Ne bomo pa zanemarili tudi drugih, prav tako pomembnih področij dela osnovnih organizacij zveze sindikata, kot so prizadevanja za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev, kulturno življenje naših delavcev in ne nazadnje tudi rekreacija.

Izvolili bomo tudi nove organe konference in sprejeli pravila ter poslovnik o delu konference in njenih organov.

Gradiva za konferenco bodo objavljena in o njih bo pred zborom tekla razprava v vseh osnovnih organizacijah zveze sindikata železarne Ravne.

Nabava in prodaja doma, uvoz, izvoz

NABAVA NA DOMAČEM TRGU

Kljub raznim tržnim vplivom v nabavi in ceni osnovnih surovin je bilo mogoče problematiko surovin v januarju rešiti le s skrajnimi intervencijami, kar pa ni pomagalo pri dobavah belega surovega železa, saj je večina plavžev v SFRJ zaradi pomanjkanja rude, koksa in ognjevdržnih materialov ustavila proizvodnjo. Podobne težave so spremljale tudi redno preskrbo z gorivi, posebno s tekočim plinom, saj so domači proizvajalci delali le s 70 odst. kapacitetami, uvoz pa ni bil realiziran. Posebno problematična je bila preskrba s proizvodi 107. in 114. panoge.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

TOZD jeklolivarna. Vzrok, da ni dosežena planirana realizacija, je predvsem nizko produktiven asortiman. V januarju so bili pretežno realizirani zaostanki, kjer tudi niso bile najbolj ugodne cene. Realizacija v mini livarni je

nizka, ker 0,5 t el. peč še ne obratuje.

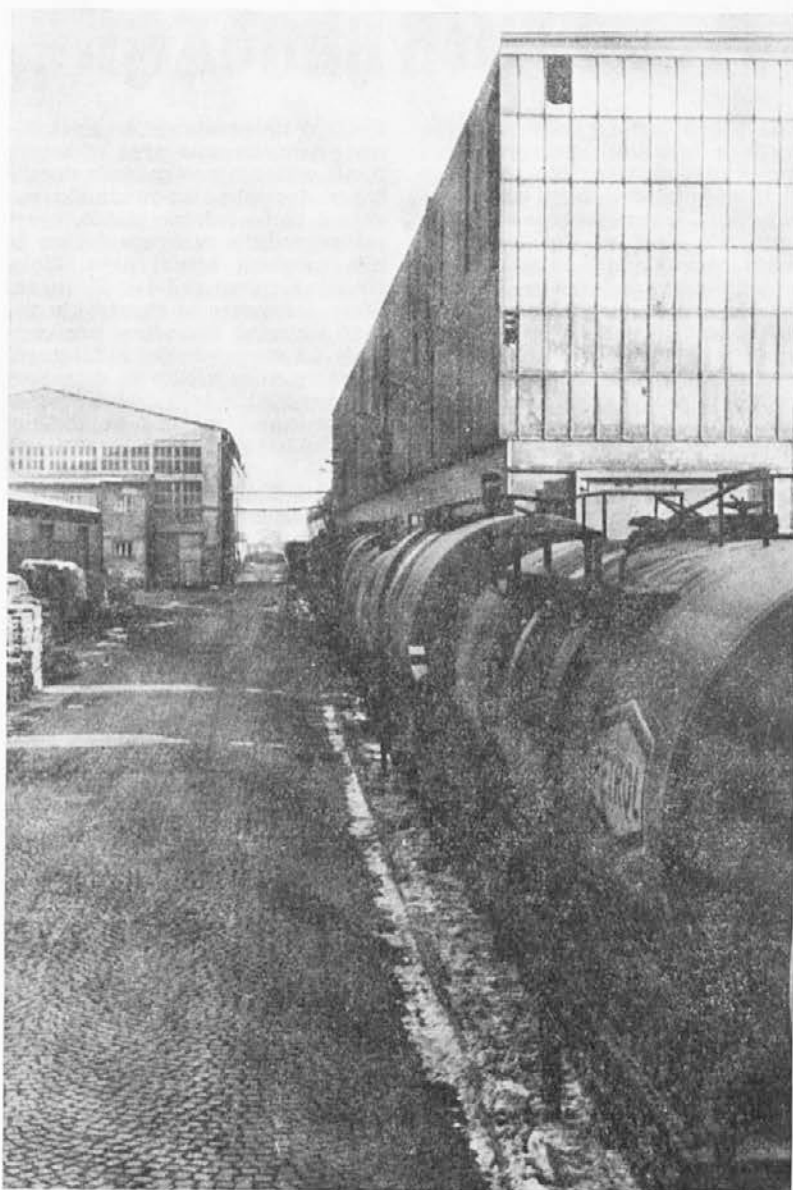
TOZD valjarna. Nepredvidena okvara na težki progi je povzročila precejšen zastoj v proizvodnji gredic, kar se je odrazilo tudi pri prodaji.

TOZD kovačnica. Skupni kazalci prodaje so pozitivni, medtem ko je delni zaostanek opazen le pri krčilnih odkovkih.

TOZD jeklovlek. Predvideni načrt prodaje vlečenega jekla na domačem trgu ni bil dosežen predvsem zaradi forsiranja izvoza. TOZD beleži tako zaostanek prodaje 10,5 odst. kljub povečani prodaji brušenega in luščenega jekla za okoli 25 odst. nad predvidenim planom.

TOZD stroji in deli. Mesečni načrt odpreme na domačem trgu je TOZD realiziral le v višini 52 odst. Tako ni bil v januarju odpremljen niti en stroj. Zaradi zakasnitve kooperantov, predvsem

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kompozicija

(Nadaljevanje s 1. strani)

Metalne Maribor z zvarjenci, se ti deli niso pravočasno obdelali in dostavili na montažo. Ti zastoji se bodo odražali tudi v februarju, tako da se bo stanje nekoliko popravilo šele v marcu.

TOZD industrijski noži. V januarju je TOZD realiziral 96 odst. načrtovane realizacije. Industrijskih nožev je bilo prodanih 93 odst. od načrtovanih, brzoreznega orodja pa 9 odst. več, kot predvideva načrt prodaje na domačem trgu. Kljub doseganju količinske proizvodnje pri industrijskih nožih in celo presežene proizvodnje pri brzoreznem orodju je situacija na tržišču zelo pereča, saj ima TOZD veliko neizvršenih pogodbenih obveznosti.

TOZD pnevmatični stroji. TOZD je dosegel načrt proizvodnje le 74 odst. in s tem realiziral 77 odst. predvidene realizacije na domačem trgu. Količinsko je bilo strojev prodanih 65 odst., orodja 43 odst., vrtnega orodja 75 odst. in lafet 133 odst.

TOZD vzmetarna. TOZD je dosegel 83 odst. načrtovane realizacije na domačem trgu. Listnatih vzmeti je bilo prodanih 93 odst. in vzmetnih palic za 17 odst. več, kot predvideva plan prodaje na domačem trgu.

TOZD RO Prevalje. Dosežena je bila 92 odst. načrtovana proizvodnja in s tem realizirano 94 odst. načrtovane realizacije na domačem tržišču. Plan realizacije pil je bil presežen za 73 odst., plan prodaje orodja za obdelavo lesa pa je bil dosežen v višini 92 odst.

UVOZ

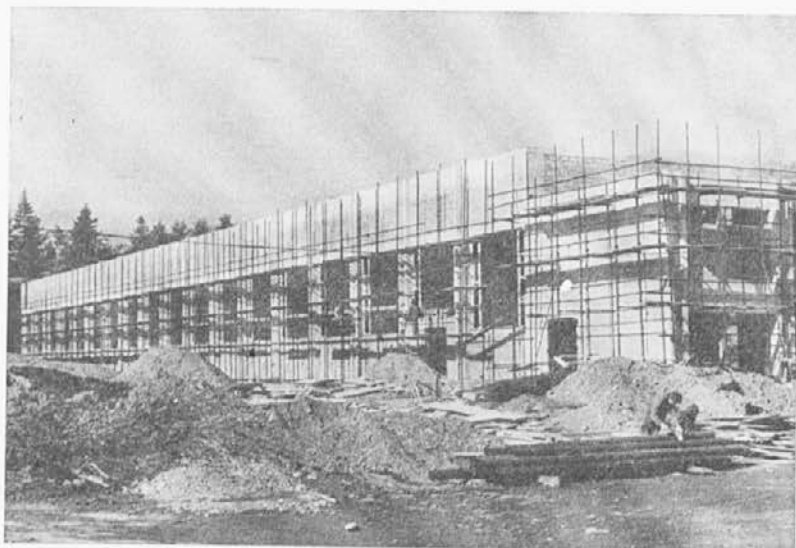
Kar težko je govoriti iz meseca v mesec o hudih problemih, saj potem postanejo ti že skoraj nepomembni in vsakdanji. Stabilizacijski ukrepi v devizno plačilni politiki Jugoslavije, kar se tiče železarne Ravne, so k temu še prispevali. Ni več absolutne kvote, ki je ob izpolnjevanju izvoznih obveznosti dajala vsaj do neke mere varnost, sedaj velja (vendar dokončnih, jasnih sklepov in navodil še ni) zanašati se sam nase. Kolikor izvoza, toliko uvoza oziroma 5 odst. manj uvoza. Izvoz vključuje tudi ves uvoz opreme oziroma je bil sprejet sklep na zadnji skupščini SISEOT, da se mora od celotnega izvoza oddvajati okoli 15 odst. za uvoz opreme za razširjeno in enostavno reprodukcijo.

Na zunanjem trgu se razen za feromolibden, kateremu je cena v zadnjem času padla, zvišujejo vse cene. Najbolj za elektrode, za vse ostale surovine in reprodukcijski material pa se cene zvišujejo postopoma.

IZVOZ

V januarju je bil dosežen izvoz z 78,8 odst. V primerjavi s predvidenim načrtom. V pretežnem delu obsega izdelke metalurških obratov, predvsem valjana in vlečna paličasta jekla, s katerimi smo dosegli 64 odst. celotnega izvoza. Tako je TOZD valjana prekoračil plan za 6,2 odst., TOZD jeklovlek pa celo za 123,8 odst. Precej pa zaostajata TOZD jeklolivarna in kovačnica.

Velik del ustvarjene realizacije je iz naročil za zadnji kvartal v letu 1979, ki smo jih zaradi terminske problematike prenesli v prve mesece letošnjega leta. Težave zaradi prekoračevanja terminov pa tudi v januarju niso postale. Občutene so bile skoraj pri vseh izdelkih in kot se je pokazalo že v prvem mesecu, tudi za naprej ne bodo neopazne. Doselej je fiksno zaključenih 66 odst. načrtovanega izvoza za leto 1980.

Gradbena dela pri tovarni na Muti bodo kmalu opravljena

vi potreb delamo že dalj časa. Vključena sta tudi oddelek za kadre pri občinski skupščini Radlje ob Dravi in kadrovski oddelek železarne Ravne.

Gradnja takšne industrije na tem območju je za občino Radlje ob Dravi vsekakor velika pridobitev. Ti kadri so se morali doselej vključevati v delovne organizacije izven občine, razen v primerih, ko jim je zaposlitev zagotavljala tovarna Gorenje Muta.

»Tov. Karničnik, hvala za podatke!«

V. M.

Proizvodnja slovenskih železarn v januarju

Dve reči nista v redu za poročanje o rezultatih dela v prvem mesecu letošnjega leta. Prva so slabi rezultati in druga kasno poročanje. Glede poročanja so bili še pred nekaj leti lepi časi, ko je bilo manj računalnikov in smo dobili v Ljubljano podatke najkasneje do 10. v mesecu. Za januar smo dobili zadnje podatke 22. in zato boste zvedeli šele marca, kaj se je dogajalo januarja. Ob podobni priliki je nekoč rekel tov. Klančnik: »Američani so učili Indijance z alkoholom, Evropo bodo pa z računalniki.« No, upajmo, da bomo v prihodnjih mesecih pri boljših delovnih dosežkih dobili tudi podatke hitreje.

Za obravnavo načrta proizvodnje tudi še nimamo dokončnih podatkov o načrtovanih količinah. Stabilizacijski ukrepi posegajo ponekod zelo vplivno v možnosti oskrbovanja z domačega tržišča, predvsem pa iz uvoza. Učinki tega se bodo odražali na strukturi in obsegu proizvodnje. Nujnost presusmeritve dela proizvodnje za potrebe izvoza in tudi razporejanje finančnih sredstev za možnosti realizacije načrtovanih investicij, vse to in še mnogo drugega zahteva popravke v letošnjem gospodarskem načrtu v delovnih organizacijah in tako bodo nastale spremembe tudi pri zbirnem načrtu Slovenskih železarn.

Osnovni stabilizacijski ukrep in cilj je gotovo čim večja storilnost in s tem večja proizvodnja proizvodov čim višje vrednosti. Če je tako, potem ne moremo oziroma ne smemo pričakovati, da bodo načrtovane količine proizvodnje za letošnje leto manjše. Primerjava podatkov za januar, čeprav ob slabih dosežkih, je pravo merilo za slab začetek. Da so rezultati res

slabi je najenostavnejša ugotovitev s tem, da smo pred mesecem pisali o slabih proizvodnih dosežkih v decembru in januarski rezultati so še izdatno slabši.

Proizvodnja surovega železa je bila izvršena komaj 51%. Elektrotreducijska peč v Železarni Štore ves mesec ni obratovala zaradi okvare. Posledice surovega hoda na enem plavžu v Železarni Jesenice so se vlekli še v januar. Na drugem je bilo treba odstranjevati nasledine in tako tudi na Jesenicah plavži niso izvršili več kot 65% poprečno načrtovane mesečne količine proizvodnje surovega železa.

Letos načrtovana količina proizvodnje surovega jekla je dokaj višja od lanskega načrta, da poprečne mesečne izvršitve v lanskem letu raje sploh ne primerjamo. Januarska proizvodnja zaostaja 12%. Mesečni načrt so izvršili samo v ravenski jeklarni, kjer so dosegli 103%. Jeseniški jeklarji so izdelali 84% in v štorski jeklarni 81% proizvodnje surovega jekla. Kje so vzroki?

Na Jesenicah je imela slaba proizvodnja surovega železa vpliv na proizvodnjo jekla predvsem v martinarni. Krajši mesec zaradi novoletnih praznikov in zaradi pomanjkanja delovne sile so teden dni obratovala samo 4 SM peči in drugi vplivi so vzrok, da so v SM jeklarni dosegli 87% načrta.

V elektrojeklarni je posledica redukcij električne energije zaradi preseženih konic, okvare in pa kvalitetni izmet 80% izvršitev poprečno mesečno načrtovane proizvodnje.

V Železarni Štore proizvodnja surovega jekla ob uvajanju nove električne obločne peči št. 2 še ni

TOVARNA ARMATUR RASTE

Vodjo projekta tovarne nerjavnih armatur na Muti tov. **Alojza Karničnika** smo prosili, da pove za naše glasilo, kako napredujejo dela na tem projektu.

»Delo pri izgradnji tovarne nerjavnih armatur teče po terminskem planu. Tehnični pregled prevzema proizvodne hale in poslovnega aneksa predvidevamo 31. maja 1980. Istočasno pripravljamo terminski plan za montažo strojev in ostale opreme. Ta dela bodo predvidoma tekla od meseca junija do septembra letos. Med tem časom pa naj bi bil pripravljen tudi proizvodni program, ki bi ga v času montaže že delno sprogramirali in stestirali. Poskusna proizvodnja bo predvidoma stekla v mesecu septembru.«

»In kaj bo proizvodnja obsegala?«

»V prvi proizvodni program vključujemo zasune za uporabo v petrokemiji. Naslednja stopnja proizvodnje je obsega proizvode za prehranbno industrijo, kot so spojnice in loputasti ventili.«

»Na kakšen način je pri projektu udeležena železarna Ravne?«

»Projektna skupina je vključena kot oddelek v organizacijski sistem tozda jeklolivarne železarne Ravne. V kasnejši fazi — z letom 1981 se bo naša dejavnost oblikovala v samostojno TOZD.«

»Od kod boste dobivali vložek za nadaljnjo predelavo?«

»Načrtovano je, da bi glavne surovine, kot so ulitki, odkovki in ostali nerjavni material dobivali iz matičnih tozdov železarne Ravne, tako da bi te polproizvode oplemenitili v končne izdelke.«

»Koliko delavcev bo tovarna zaposlila, od kod bodo in kaj bo ta projekt pomenil za ljudi iz občine Radlje ob Dravi?«

»V letu 1980 predvidevamo zaposlitev okoli 60 delavcev na različnih delovnih mestih in opravilih. Predvsem gre za zaposlovanje strugarjev, rezkarjev, ključavničarjev ter ostalega tehničnega kadra (konstrukterji, tehnologi, delovodje). V naslednjem letu predvidevamo povečanje števila zaposlenih še za nadaljnjih 80 delavcev.«

V sedanji fazi priprave kadrov ni posebnih težav, saj pri raziska-

na ravni, ki bi zagotavljala izvršitev letnega načrta. V januarju proizvedena količina je gotovo doslej v tej železarni največja količina mesečne proizvodnje elektro jekla, vendar pomeni to le 81 % izvršitve povprečnega mesečnega načrta. V jeklarni Zelezarne Ravne so imeli več težav s tem, da so izvrševali kvaliteten program ob tem, da je domala zmanjkalo na skladiščih jeklenih odpadkov. Medsebojna solidarnostna povezanost je ponovno, kot že večkrat v podobnih primerih, pomagala, da ni bila bolj ovirana proizvodnja surovega jekla v Zelezarni Ravne.

Januarska blagovna proizvodnja je bila okoli 3.000 ton slabša kot decembrska. Ob slabem zaključku v preteklem letu so si v delovnih organizacijah prizadevali, da napravijo največ, kar se še napraviti da. Tako prizadevanje in manj delovnih dni ima za posledico tudi slabše dosežke v januarju. Mesečni načrt blagovne proizvodnje so izvršili: v Zelezarni Jesenice 92%, v Zelezarni Ravne 106% in v Zelezarni Štore 91%, tako da je skupna izvršitev v vseh treh železarnah 94%. Med predelovalci sta načrt izvršila Plamen Kropa in Veriga Lesce. V Tovilu je količinski načrt izvršen

le 88%, po številu izdelkov so pa mesečni načrt dosegli. V Žični znaša izvršitev 95 % in skupno so predelovalci žice dosegli 98 % povprečnega mesečnega načrta proizvodnje.

Skupno znaša zaostanek blagovne proizvodnje v prvem mesecu letošnjega leta 5 % povprečno mesečno načrtovane količine.

Če bi količini primerno zaostajali tudi v izvrševanju načrta vrednosti prodaje, bi še kar šlo. Ob tem, da je bila januarska odpreda robe iz delovnih organizacij še 2 % manjša kot proizvodnja, kar da skupaj že 7 % nižjo vrednost, če bi bila povprečna prodajna cena na načrtovani vrednosti. Ker pa predstavlja vrednost eksterne realizacije v januarju le 89 % povprečno mesečno načrtovane vrednosti, pomeni to, da je tudi dosežena prodajna cena še 4 % pod povprečno načrtovano.

O izvozu v prvem mesecu, čeprav je bil ponekod še dosti ugoden, je komaj vredno pisati, saj primerjalni podatki dajo približno sliko šele po dveh, treh mesecih. Podatki za mesec januar torej niso posebno razveseljivi. Upajmo, da bo držalo, da si ob slabem začetku lahko obetamo boljši konec.

Milan Marolt

NAŠ POGOVOR:

„Brez reda ni varnosti“

Ta napis na valjarni nam je postal že tako vsakdanji, da niti ne razmišljamo več, koliko resnice vsebuje. Varo delo pa ni samo stvar vsakega posameznika, ki mu ni vseeno, če bo kdaj zaradi svoje nepazljivosti ali malomarnosti drugih postal invalid. Zmanjšanje števila nesreč pri delu in obolenj delavcev v zvezi z delom znižuje stroške proizvodnje, ekonomske posledice pa občutijo tozdi in delovne organizacije, posredno pa tudi celotna družbena skupnost. Denarja za zagotovitev večje varnosti delavcev zato ni škoda. Ne gre le za osebna zaščitna sredstva in zavarovanje delovnih naprav, tudi varnosti okolja, ki zmanjšuje število poklicnih bolezni, ne smemo zanemariti. Da bi bili bolj produktivni in predvsem, da bi se na delovnem mestu bolje počutili.

Na pogovor o problemih v zvezi z varnejšim delom v železarni smo povabili tovariša Franca Čegovnika, vodjo službe VPD in VO.

»Tovariš Čegovnik, zadnja leta opažamo v železarni porast števila nesreč pri delu. Kolikšna je bila ta rast in kakšne so primerjave na tem področju s podobnimi delovnimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji?«

»Spremljanje pogostnosti nesreč pri delu nam res že nekaj let nazaj potrjuje stalno naraščanje, ki je bilo minimalno in se ni odrazilo v velikih skokih. Porast pa je bil vendarle opazen. Tako smo imeli v letih 1974—78 povprečni odstotek nesreč okoli 7 % od števila zaposlenih delavcev, leta 1978 nekaj pod 8 % in v lanskem letu 9 %. Podobni porast je značilen tudi za ostale delovne organizacije v SOZD Slovenske železarne. Nekoč bolj umirjena je rast pogost-

nosti nesreč v združenju jugoslovanske črne metalurgije, kjer je ta odstotek tudi okrog 8,5 %.

V naši delovni organizaciji so razlike v pogostnosti nesreč med posameznimi tozdi precejšnje. Posebno veliko odstopanje smo opazili v tozdih metalurške dejavnosti. Od poprečja lanskega leta najbolj odstopa jeklarna, kjer je bilo 20 % nesreč na povprečno število zaposlenih, sledi kovačnica (16 %), jeklolivarna in valjarna (15 %). V teh tozdih so opravila v zvezi z deli in nalogami najtežja in najbolj neugodna. Ostali obrati imajo sorazmerno nizek odstotek nesreč, izstopa le TOZD kovinarstvo Ljubno s 17 % nesreč na povprečno število zaposlenih delavcev.

Pogostnost nesreč je lansko leto najhitreje naraščala prav v metalurških obratih, kar je močno vplivalo na porast odstotka v celotni delovni organizaciji. Glede na število nezgodnih primerov je bil višji tudi bolniški izostanek zaradi nesreč pri delu, tako da je lansko leto znašal okoli 9000 izgubljenih delovnih dni.«

»Kateri so najvažnejši vzroki pri teh nesrečah?«

»Med najpogostnejšimi vzroki za nezgode je bil nesmotrn in nezanesljiv način dela ter pogostne kršitve varnostnih predpisov, tudi pomanjkljivosti pri uporabi zaščitnih sredstev. Torej prednjačijo vzroki osebnega dejavnika, kar pomeni, da gre za velik obseg kršitev delovnih obveznosti in tehnološke discipline.

Postavlja se seveda tudi vprašanje, koliko so se posamezni varstveni delavci vključevali v to delo. Pomanjkanje prizadevanj je čutili predvsem pri neposredno nadrejenih delavcih. Premalo se-

znajajo delavce z nevarnostmi in varstvenimi ukrepi, premalo tudi nadzorujejo uporabo zaščitnih sredstev, ki so še vedno eden od pomembnih dejavnikov preprečevanja nesreč pri delu.«

»Oddelek za varstvo pri delu in varstvo okolja si nedvomno prizadeva strokovno premagovati vzroke nesreč. Kakšno je vaše delo?«

»Predlagamo ukrepe po obstoječih standardih in predpisih. Naša naloga je predvsem kontrola nad izvajanjem varstvenih ukrepov pri delu, dajemo navodila ter sproti opozarjamo na pomanjkljivosti in nepravilnosti. V ta namen opravljamo redne varstvene preglede v proizvodnih prostorih, pri nevarnejših delovnih napravah in delovnih procesih. Naše delo je usmerjeno v preventivne varstvene ukrepe tudi na področju delovnih razmer in počutja pri delu. Zato obenem spremljamo primerne delovnih pogojev in psihofizičnih obremenitev delavcev.

Ze pred razporeditvijo na dela in naloge delavce poučimo o varstvu pri delu, občasno opravljamo preizkuse znanja in varstva pri delu. S tem skušamo zagotoviti, da delavci poznajo nevarnosti in predpisane varstvene ukrepe na svojih delovnih mestih. Določen del preventivnega varstva izvajamo tudi z zdravstvenimi pregledi delavcev. Na tej podlagi se morebitne okvare zdravja ljudi ugotovijo že precej zgodaj in lahko izvedemo pravočasne premestitve na manj ogrožena področja dela.

Precejšnjo skrb posvečamo ukrepom predhodnega varstva. Ze v nove objekte in pri novih delovnih napravah vključujemo vse možne varstvene ukrepe. Skrbimo, da ti ustrezajo obstoječim standardnim normativom. Vgrajevanje novejših tehnik je pri nas močno prisotno, včasih njen napredek raste celo hitreje od sposobnosti upravljanja z njo. Vsekakor moramo uskladiti naše znanje s to tehniko in z zahtevnostjo sodobnih naprav.

V obstoječi tehnologiji je še mnogo starejših postopkov in zastarelih proizvodnih naprav, ki zahtevajo sanacijske ukrepe v zvezi z varnostjo pri delu in gospodarnostjo. Pri nekaterih od teh strojev ugotavljamo precej pomanjkljivosti, ki vplivajo na stopnjo nesreč pri delu.

Na podlagi ugotovitev analitične ocene smo pripravili predloge za izboljšanje in napredek varstva

pri delu in varstva okolja. Ti predlogi bodo vključeni v program stabilizacije in jih bodo podrobnejše obravnavali samoupravni organi v tozdi in delovnih skupnostih.«

»Ali razpolagate z zadostnim številom strokovnih delavcev s področja varstva pri delu?«

»Oddelek VPD se je v razvojnem obdobju že precej okreplil s strokovnim kadrom. Vseeno nam še vedno primanjkuje poklicnih varnostnih inženirjev, ekologov in ergonomov. Večina sedanjega strokovnega kadra se je usposobila z dodatnim študijem ob delu in z vsakodneвно prakso na tem področju. Imamo tudi nekaj mladih študentov na višji tehniški varstveni šoli, ki jih bomo vključili v naše delo. Obseg nalog preventivnega varstva bomo še razširili in izpopolnili. Menimo, da moramo razvijati odnos do proizvodnih sredstev in varstvenih ukrepov (kulture dela) tudi pri drugih strokovnih službah in delavcih v neposredni proizvodnji. Gre predvsem za krepitev tehnološke in varstvene discipline, ki lahko veliko prispeva tudi k boljšim rezultatom gospodarjenja delovne organizacije. Za to se posebej zavzemamo s stabilizacijskimi ukrepi.«

»Delovna organizacija zagotavlja organiziranje varstva pri delu precejšnjo finančna sredstva. Kako ta sredstva razporejate?«

»Del sredstev porabimo za izvajanje preventivnih pregledov, ki jih v skladu z zakonskimi določili opravljajo pooblašteni zavodi in instituti. Precejšen del pa porabimo za zagotovitev osebnega varstva delavcev, za zaščitna sredstva. Z večjo doslednostjo in z izboljšanim odnosom do njihove uporabe bi lahko preprečili marsikatero nepotrebno poškodbo pri delu.«

»Pravite, da so prizadevanja za varstvo delavcev vse večja, da oddelek VPD vse bolj izpopolnjuje svoje metode dela. Po drugi strani pa opažamo številni porast nesreč. Kako razlagate ta razkorak?«

»Švedska ima najbolj razvito službo za varstvo pri delu. Ima pa tudi najvišji odstotek nesreč. Torej dobro organizirana služba VPD še ni zagotovila za manj nesreč. Prvotnega pomena je organiziranost proizvodnega in tehnolo-

Opozorilo

loškega procesa, stanje urejenosti in brezhibnosti vseh naprav ter celotna preventivna dejavnost za človeka — delavca v širšem smislu. Tu gre za način življenja, navade, odnos do sebe in do drugih, koliko kdo zna skrbeti za sebe, svoje zdravje, rekreacijo in počitek.

Situacija pri nas je odraz trenutnega stanja. Naše preventivne akcije so dolgoročno investicijska naložba, ki se mora obrestovati čez določen čas. Pravi rezultati skrbijo za varnost pri delu in okolja se bodo bogato odrazili v prihodnjem obdobju v večji produktivnosti. Sicer pa ne moremo govoriti o stagnaciji ali celo nazadovanju. Struktura nesreč se je pri nas namreč močno spremenila, težje nesreče so danes že redkost, zato tudi izpad delovnih dni zaradi nesreč pri delu ni tako velik. Bolj problematični so izostanki zaradi drugih vzrokov: poškodb izven dela, bolezni...

Prepričani smo, da bodo ukrepi, ki jih predlagamo in izvajamo, rodili sadove in bo pogostnost nesreč čez leta pričela upadati.

»Črna metalurgija je redno proizvajala določen odstotek invalidov. Menite, da smo tudi pri nas na to »obsojeni«? Ali imamo možnost, da število in težo poškodb zmanjšamo na zanemarljivo stopnjo?«

»Kot sem že rekel, je za sodobno tehniko, ki jo vključujemo, značilno, da je vedno manj težkih nesreč. To pomeni, da je vedno manj tudi posledic daljših bolezenskih izostankov in trajnejših funkcionalnih okvar, ki povzročajo težjo invalidnost. Sodobne tehnološke naprave imajo izrazito ugoden vpliv na pogoje dela, počutje, zmanjšujejo možnosti za nastanek poklicnih bolezni.

Velik napredek je opazen tudi v metalurgiji, ne le v topilnici, ampak tudi v livarni, kovačnici in valjarni. Kaže se v humanizaciji dela. Težko telesno delo se zmanjšuje z vzporednim večanjem obsega umskega dela. Delavci pri sodobnih napravah morajo poznati njihovo delovanje in upravljanje z njimi. Tako je seveda tudi manj možnosti za poškodbe pri delu s temi napravami. Vsi ti ukrepi pa imajo izrazito dvojen pomen: večjo ekonomičnost in varnost pri delu.

Rad bi še dodal, da imamo v delovni organizaciji precej invalidov nepravilno oziroma neekonomično razporejenih na delovna mesta. Potrebne bi bile dopolnitve in tehnične ureditve, ki bi omogočale tem ljudem bolj uspešno opravljati dela in naloge.

»Tov. Čegovnik, hvala za razgovor.«

Vojo Močnik

upravljanja sklada skupnih rezerv občine Ravne. Gre za samoupravno preobrazbo tega sklada. Imenoval je tudi delegacijo, ki bo sodelovala pri kreiranju statuta

in drugih aktov sklada skupnih rezerv. To delegacijo, ki šteje 9 delegatov in prav toliko namestnikov, v skupščini sklada skupnih rezerv sestavljajo:

delegati:

Mirko Okrogelnik, jeklolivarna
Stanko Jamer, valjarna
Hary Repotočnik, ind. noži
Maks Haber, stroji in deli
Rudi Košuta, ETS
Lazo Savič, SGV
Tone Pratnekar, priprav. proizvod.
Vlado Macur, razvoj in raziskave
Milena Šuler, komerciala

namestniki:

Avgust Lajmiš, jeklolivarna
Gino Krauberger, valjarna
Marija Potočnik, ind. noži
Franc Ferk, stroji in deli
Franc Juvan, ETS
Adi Žnidaršič, SGV
Marjan Blažič, priprav. proizvod.
Olga Radovič, razvoj in raziskave
Lizika Pandel, komerciala

Med drugimi vprašanji pa je delavski svet tokrat na predlog razpisne komisije in s soglasjem delavskega sveta delovne skupnosti za gospodarjenje ponovno

imenoval Janeza Žnidarja za ravnatelja te delovne skupnosti za dobo štirih let.

J. Dežman

IZ DELA OO ZKS V ŽELEZARNI:

Tudi mladi po začrtani poti

Komunisti iz osnovne organizacije ZKS DS za gospodarjenje in finance, so kljub razdrobljenosti dokaj uspešni pri izvrševanju delovnih in političnih nalog.

»Že velikokrat smo komunisti DS za gospodarjenje in finance prišli do ocene, da so v obeh delovnih skupnosti dokaj zadovoljivi medsebojni odnosi. Ugotavljamo, da smo relativno mlad delovni kolektiv, saj je starostno poprečje okrog 30 let. Vežejo nas podobni interesi. Vse probleme, če se že pojavijo, teh pa ni veliko, rešujemo neposredno z osebnimi stiki. Med temi dejstvi lahko iščemo razlage za takšno dobro delovno počutje. Menim, da tudi pri osebnih dohodkih ni bistvenih razlik od drugih delovnih okolij, le da morda niso izražene tako ostro ali tako dramatično kot drugod,« je dejal sekretar OO ZKS Anton Vučko.

»Tovariš sekretar, kolikor nam je znano, je tudi v DS za gospodarjenje in finance na število zaposlenih malo komunistov. Tudi sami pa že nekaj let ugotavljate, da imate malo komunistov na vodilnih mestih.«

»Ta trditev je bila še najbolj resnična in utemeljena pred šestimi leti. Od takrat smo v našo osnovno partijsko organizacijo sprejeli nekaj novih komunistov. Prišli pa so tudi od drugod mladi delavci — komunisti, tako da sedaj dosegamo poprečje v železarni. Usmeritev naše osnovne organizacije ZKS pa je, da vključevanje mladih pa tudi starejših delavcev v vrste ZK neprekinjeno nadaljujemo. Popolnoma pa drži trditev, da imamo na vodilnih mestih malo komunistov. Da bi tudi to področje zadovoljivo rešili, je bila že pred leti zastavljena akcija za pridobitev novih članov. Sedaj pričakujemo, da bomo v naše vrste pritegnili tudi

delavce, ki opravljajo vodilna dela in naloge.«

»Kako pa gledate komunisti na to, da pri vas mladi niso organizirani in da nimajo mladinskega aktiva, predvsem pa, da politično ne delujejo?«

»Tudi o problemu mladih smo se komunisti naše osnovne organizacije velikokrat pogovarjali, saj je bila sedanja oblika organiziranosti mladih neustrezna, ker smo imeli OO ZSMS skupaj s TOZD RR in delovnimi skupnostmi za gospodarjenje, finance in kadrovske splošnih zadev. Zato je sedaj stekla akcija za ustanovitev osnovnih mladinskih organizacij v posameznih delovnih skupnostih. Mladi se ob sedanji obliki organiziranosti nismo mogli dovolj poglobljeno pogovarjati o problemih posamezne mladine. To je tudi eden od vzrokov za našo neaktivnost v delu mladinske organizacije. Mislim, da bodo sedaj OO ZSMS ustrezno organizirane in da bo delo mladih končno steklo. Tako tudi mora biti, saj bodo OO ZSMS dober vir za kadrovanje novih mladih komunistov.«

»Več ali manj so že končane razprave o zaključnih računih. Do kakšnih ugotovitev ste prišli v vaši delovni skupnosti?«

»Že leto, dve nazaj ugotavljamo ob obravnavanju zaključnih računov, da so vse postavke približno enake, kot jih planiramo. Ustajljena praksa je, da se ob kvartalnih ali letnih bilancah pogovarimo o nalogah, ki jih naša delovna skupnost opravlja za ostale TOZD, kaj in kdaj lahko storimo za izboljšanje poslovanja tozdov. Ne glede na to, da se trudimo, da so informacije podane v čim bolj razumljivi obliki, je še vedno problem, ali vsi delavci informacijo tudi dojemajo. Ob letošnjem zaključnem računu smo v skladu z dogovorom o uresničevanju

Kratko in jedrnato

S seje delavskega sveta železarne

Januarska seja delavskega sveta delovne organizacije je bila zelo kratka. Nekaterim se je to zdelo pravzaprav čudno, saj smo v večini, ne glede na to, kdo in kje zaseda, navajeni, da se v manj kot treh urah nič ne konča. Očividno je dosti na tem, da so materiali za sejo kratki in dobro pripravljene, kar pomeni, da se ve, kdo je predlagatelj, kdo za predlogom z vso odgovornostjo stoji, tako da delegati v predloge ne dvomijo, ne dvomijo pa tudi, da so predlogi, ki jih pripravljajo naši delavci in naše službe v našem skupnem interesu.

Delavski svet je sicer res sprejemal nekatere predloge, o katerih bodo odločali zbori delavcev, ter odločil o verifikacijskem postopku, ki običajno ni sporen. Verificirali smo tako sprejem sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku in samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela, ki so ju predtem obravnavali in sprejeli zbori delavcev. Verificirali smo sprejem in veljavnost samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za počitniško-rekreacijski center Portorož in vseh samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za izvedbo investicijskih projektov, ki bazirajo na principu skupnega dohodka. Pri tem zadnjem velja reči, da so vsi tozdi vse sporazume o medsebojnem sovlaganju sprejeli. Sprejeli so tudi splošne akte, s katerimi urejamo dohodkovno razmerje na osnovi sovlaganja za nazaj v preteklih treh letih, kot tudi posebne sporazume, s katerimi tozdi železarne sovla-

gajo v manjše investicijske naložbe v negospodarske dejavnosti navzven. Pri tem zadnjem se je postavilo edino vprašanje sovlaganja TOZD Kovinarstvo Ljubno v razširitev Šolskega centra Ravne. TOZD Kovinarstvo je za tako sodelovanje zainteresirano s pogojem, da Šolski center Ravne usposablja tudi njihove učence, ki se sedaj šolajo na Šolskem centru Štore. Delavski svet je zato zahteval mnenje ustreznih služb o tem, ali bi bila varianta, po kateri bi učence iz Ljubnega šolali na Ravnah, možna.

Delavski svet pa je sicer po ugotovitvi rezultatov predhodne razprave določil predlog samoupravnega sporazuma o oblikovanju sredstev skupne porabe v letu 1980, o katerem so nato sklepali delavci na zborih ob sprejemu zaključnega računa za leto 1979 in ga tudi v predlaganem besedilu sprejeli.

Med ostalimi zadevami, ki jih je delavski svet obravnaval, je treba omeniti sprejem družbenega dogovora o varstvu, urejanju, vzdrževanju in postavljanju spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij iz obdobja socialistične revolucije in o urejanju ter vzdrževanju grobišč in grobov borcev ter o poimenovanju letih na območju občine Ravne. V odbor podpisnikov tega družbenega dogovora je iz železarne delegiran Rajko Jelenko iz delovne skupnosti za kadre in splošne zadeve.

Delavski svet je po kratkem postopku sprejel tudi statutarni sklep za oblikovanje organa

Svetla notranjost

družbene usmeritve o razpolaganju dohodka v letu 1980 sprejeli akcijski program za izboljšanje rezultatov poslovanja ter dopolnitve plana za leto 1980.«

»Letošnje leto bo politično dokaj razgibano. Kakšne aktivnosti čakajo vas komuniste?«

»Tudi mi pozorno spremljamo dogajanje na političnem in gospodarskem področju doma in v svetu. Že v lanskem letu smo v naši osnovni organizaciji ZKS večkrat opozarjali na vzroke gospodarske nestabilnosti. V program dela OO ZKS smo si zadali s tega področja konkretne naloge. Povečanje odgovornosti na delovnem mestu in pri izvrševanju družbenih nalog; poglobljena analiza gospodarskega gibanja v delovni organizaciji, predvsem ob periodičnem

in zaključnem računu; aktivna vključitev v oblikovanje, sprejemanje in spremljanje srednjeročnega plana 81—85.

Sedaj bomo te aktivnosti dopolnili glede na akcijski program o ekonomski stabilizaciji. Posebej pozorno pa bomo spremljali ekonomske kazalce gospodarjenja in hitro ter učinkovito ukrepali. Vzporedno s tem pa bomo tudi skrbeli za idejnopolično izobraževanje članov ZK, pri čemer se bomo posluževali krajših poglobljenih razprav o tekočih problemih. Ob tem bomo vključevali vse zainteresirane delavce. Menim, da je to primeren način odpiranja osnovne partijske organizacije in predstavitev njenega dela. To je tudi primeren način za pridobivanje novih članov.«

F. Rotar

Za stabilizacijo tudi na področju samoupravnih aktivnosti

Vsi delavci v neposredni proizvodnji in tudi tisti, ki delamo na drugih področjih, intenzivno razmišljamo o tem, kakšen naj bi bil konkreten prispevek posamezne sredine k ekonomski stabilizaciji. Zavedamo se, da smo pred časom očitno povsod uspevali, da je treba sedaj presekati in o teh stvareh resneje razmisliti. Zavedamo se tudi, da ne gre in da ne bo smelo iti za kampanjsko akcijo, ki ne bi mogla dati trajnejših in učinkovitejših rezultatov.

Center za samoupravljanje in informiranje načrtuje samoupravne aktivnosti, posreduje in preblikuje informacije, ki so podlaga za odločanje delegatom in za širše informiranje. Pri svojem delu in torej tudi pri uvedbi vsakršne novosti je močno odvisen

od najrazličnejših strokovnih služb in poslovnih organov, ki praviloma pripravljajo večino predlogov. Po drugi strani pa je zgolj člen v verigi, saj se samoupravne odločitve sprejemajo na organih v tozidih kot tudi na samoupravnih organih delovne organizacije, sozda in delegatskih telesih. Pri delu teh prav tako v večini direktno ne sodelujemo.

Kljub temu, da gre za kompleksno vprašanje, pa se zavedamo, da vse te samoupravne aktivnosti tudi precej stanejo in da lahko prinesemo svoj delež, da bi manj stali in tako prispevali pomemben delež k družbeni stabilizaciji. Pri tem je treba opozoriti na več aspektov problema. Po eni strani imamo nalogo doslednejšega planiranja dela, združevanje

posameznih samoupravnih aktivnosti, da se organi samoupravljanja in delavci na zborih ne bi prepogosto in po nepotrebnem sestajali. To zahteva od nas in tudi od drugih kar precejšnje napore glede na to, da smo dinamična družba, ki je v stalnem procesu preobrazbe, kar pomeni, da se v večini objektivno stalno pojavljajo zahteve po nekaterih hitrih akcijah. V nekaterih drugačnih, bolj umirjenih pogojih bi bilo seveda naše delo in delo vseh tistih, ki aktivno sodelujejo pri samoupravnih dejavnostih, mnogo lažje. Kljub temu pa se določeni racionalni premiki tu lahko storijo. Z dobro pripravo materiala in tistih, ki vodijo seje, ter tistih, ki poročajo, bomo čas trajanja sej skrajšali. Z boljšim predhodnim informiranjem bomo dvignili razgledanost večine delavcev, poznavanje nekaterih ključnih in pomembnih vprašanj, dosegli aktivno udeležbo in odpravili nekonstruktivne razprave ter v končni posledici tudi pojave brezplodnih akcij, ki so sedaj še zelo pogosti. Govorimo torej o organizacijskem vidiku in o informiranju, pri čemer ne smemo pozabiti boljše izkoriščenosti ter prilagajanje uporabe različnih informacijskih medijev, ki so nam na razpolago. Pri tem je treba reči, da dosegamo znotraj železarne po tozidih in delovnih skupnostih precejšnje izboljšanje glede postopkov in učinkovitosti le-teh. Slejkoprej pa nastaja kratek stik v širših delegatskih relacijah, pri čemer mislimo zlasti funkcioniranje delegatskega sistema med tozidi in interesnimi skupnostmi oziroma družbenopolitičnimi skupnostmi, delegatskih razmerij v sozdu in v drugih širših ter na žalost tudi še precej odtujenih združenjih.

Z večjim prizadevanjem na omenjenem področju bi torej porabili manj časa za samoupravne aktivnosti, kar se lahko direktno in kratkoročno kaže kot prihranek, izražen v dinarjih, saj ni vseeno, če agregat zaradi sestanka stoji uro ali dve. Drugi, dolgoročnejši, širši in nesporno pomembnejši vidik prizadevanj na področju racionalizacije postopkov izvajanja delegatskega sistema ter samoupravljanja nasploh pa je, da bi celotno izvajanje sistema v praksi približali večini delavcev. Z boljšimi metodami informiranja in samoupravnega odločanja bi dosegli višjo stopnjo konsenza, torej zavesti, da je to naše, da je sleherni posameznik aktivno udeležen v oblikovanju samoupravnih odločitev, da ni odtujenih sfer in še marsikaj. V zvezi z zadnjim je nesporna ugotovitev, da se precejšnje število delavcev počuti samoupravljalce in subjekte odločanja v okviru tozda. Vse širše samoupravno in družbeno odločanje pa, kot da je v nekaterih drugih sferah, na katere imajo zelo malo vpliva.

S tem dolgoročnejšim učinkom bi končno resnično dosegli aktivno udeležbo delavcev pri neposrednem izjavljanju, aktivno vlogo delegatov, kateri pojem je za sedaj še precej zamegljen. Tako bi tudi dosegli, da bi v kratkem času brez nepotrebnega trošenja delovnih ur dosegli take samoupravne odločitve, ki bi pomenile odraz interesa večine. Samo s tem, če je gradivo pripravljeno, če se seja dobro vodi, če so poročevalci ustrezno pripravljani, kratki, če so te informacije najbolj idealne, še

nič ne dosežemo, če jih delegati oziroma tisti, ki so jim namenjene, nimajo interesa prebrati ter jih zavestno in aktivno uporabiti.

Ne glede na idealna razmišljanja, kako bi morebiti lahko bilo, pa si bomo kratkoročno prizadevali, da bi bili ukrepi vidni in učinkoviti čimprej.

J. Dežman

DISCIPLINA MORA BITI

V čuvajnici pri butanskem rezervoarju je dosti bolj mirno kot v drugih vratarnicah, saj tod ni treba zapisovati zamudnikov niti se prepirati z onimi, ki hočejo domov prehitro.

A zato vratarju tu še ni kaj bolj lepo. Dejan Vuković, ki je ta čas »stražil«, je prišel k nam na Koroško iz Vojvodine, se zaposlil in dolga leta vozil žerjav v valjarni. Potem pa je zbolel in bil lansko leto premeščen na delovno mesto vratarja. V začetku, pravi, so bile težave z jezikom in delo težko, a potlej je vse prišlo v navado in je zdaj njegov dom tu, saj se je tudi oženil pri nas in otroke ima.

Ni vedno v tej mirni čuvajnici, ker je sicer obhodni nadzornik. Gre pač vselej tja, kamor je razporejen. Fizično to res ni težko delo, a je po drugi plati odgovorno in tudi nevhvalno. Kot obhodnik mora paziti, da ne bi prišlo do kraja, da bi se ne vtihotapil kak nepoklicani, da je povsod zaklenjeno, kjer ne delajo, da delavci hodijo trezni v službo. Treba je tudi ukrepati, če pride do nemirov in poškodb.

Menda je na glavnem vhodu najslabše, ko pridejo ljudje brez dovolilnic in se potem kregajo z vratarji. Nekateri so celo nasilni. To je sramota za nas, saj nas tuji s ceste vidijo. Disciplina mora biti povsod, brez nje ni nič, je pribil Vuković in zaključil:

»Ljudje nočejo razumeti, da mi izpolnjujemo svoje dolžnosti in nas imajo za nekakšne sovražnike, čeprav gotovo vedo, da red mora biti, da smo se zanj vsi dogovorili in da to niso nikakršne muhe vratarjev.

Bilo bi mnogo manj konfliktov in neredov, če ljudje ne bi čakali na opozorila, na neke »komande«, ampak bi sami vedeli, kako je prav in najbolje, kako bodo najboljše gospodarili. Tako bi prej in več prihranili kjerkoli in sploh čuvali, kar je naše.«

Z. Strgar

O LETOŠNJIH MLADINSKIH DELOVNIH AKCIJAH

Februarja smo na delavskih svetih tozdov in delovnih skupnosti sprejemali družbeni dogovor o mladinskih delovnih akcijah v naši občini. Delavci so ga zelo ugodno sprejeli, saj so prepričani, da lahko tudi mladinske delovne akcije bistveno pripomorejo h gospodarski stabilizaciji.

Ob sprejemu tega dogovora pa so bila izpostavljena tudi nekatera konkretna vprašanja. Na najpogostejša bomo danes odgovorili, medtem ko bodo predstavniki mladine v eni izmed naslednjih številčk Mladega fužinarja podrobneje predstavili mladinske delovne akcije, predvidene v tem letu.

Delavci sprašujejo, katere mladinske akcije bodo organizirane letos v naši občini.

V zvezi s tem vprašanjem je treba najprej pojasniti, da so pobudniki in enakopravni načrtovalci mladinskih delovnih akcij vsi podpisniki družbenega dogovora. Zato torej lahko pri kreiranju in dogovarjanju za posamezne aktivnosti tako rekoč vsi sodelujemo. Občinska konferenca ZSMS je samo koordinator in seveda glavna gonilna sila za izvedbo dogovorjenih akcij.

To leto je predvidenih več mladinskih delovnih akcij, ena v zveznem merilu in dve v republiškem merilu. Za organiziranje lokalnih delovnih akcij je prav tako že nekaj predlogov. Eden med njimi je **čiščenje obrežja Meže, pa ureditev pešpoti od Kefrovega mlina do Prežihove bajte**. Pred dokončno odločitvijo bodo morali doseči soglasje vsi zainteresirani dejavniki in tudi družbeni dogovor predvideva, da se za vsako posamezno aktivnost zainteresenti dogovorijo s posebnim samoupravnim sporazumom.

Nekaj vprašanj je bilo tudi o urejanju odsotnosti z dela za mladince, ki se nameravajo udeležiti posamezne akcije. O vsakem posameznem kandidatu odloči OO ZSMS, odsotnost do enega meseca odobri komisija za kadre in splošne zadeve, o daljših odsotnostih pa odloča delavski svet temeljne organizacije.

Mladincem, ki so v rednem delovnem razmerju, se udeležba na mladinskih delovnih akcijah šteje v pokojninsko dobo, za čas odsotnosti pa prejmejo tudi ustrezno nadomestilo za osebni dohodek.

I. Prislán

SPOZNAVAJMO NAŠO ŽELEZARNO:

Kako dela kovačnica

Anketa naše kadrovske službe »Kako doživljam tozde« je pokazala, da slabo poznamo proizvodne procese in medsebojno povezanost tozdov železarne, čeprav smo o tem že večkrat pisali, tudi vse tozde smo predstavili. Pa dajmo to zнова, saj si ne smemo dovoliti, da bi železarji ne poznali železarne. V prejšnji številki Fužinarja smo povedali, kaj delajo v jeklarni, kakšne surovine uporabljajo itn. Tokrat nam je ravnatelj **Koloman Vrečič** povedal, kaj naredijo z ingoti, ki pridejo v kovačnico iz jeklarne.

»V kovačnici kujemo odkovke in kovane palice. Letna količina znaša približno 26.000 ton. Za kovanje uporabljamo 1800- in 1200-tonsko stiskalnico in parna kladiva. Ob tem pa imamo še krčilne stroje, na katerih oblikujemo utopne odkovke v količini 1500 t letno.

Osnovni vložek za odkovke so ingoti, ki se med seboj razlikujejo po obliki in velikosti. Težki so od 220 kg do 14 ton. Ingote še vroče dobimo iz topilnice in jih začnemo takoj obdelovati. Če ingoti in predkovane gredice niso čiste in primerne za nadaljnjo predelavo, jih vmes še čistimo na dva načina, in sicer plamensko ali z mehanskim brušenjem. Zaradi varčevanja z energijo jih največkrat čistimo še vroče, potem jih dogrevamo enkrat ali večkrat, pač odvisno od stopnje kompliciranosti izdelave odkovka in nato izkujemo izdelek.

Po kovanju odkovke ohladimo, še termično obdelamo, prekontroliramo dimenzionalno in z ultrazvokom ter jih nato s potrebnimi atesti ali dokumentacijo vred odpremimo odjemalcem, ki naše izdelke bodisi takoj uporabijo ali obdelujejo naprej.

Za izdelavo manjših odkovkov dobimo nekaj vložnega materiala iz valjarne v obliki predvaljanih gredic. Iz teh v glavnem kujemo na kladivih manjše odkovke.

Od skupno skovane količine odpremimo iz kovačnice 26.000 t, od tega prodamo okoli 18.000 ton na zunanji trg (od tega 4000 ton na konvertibilni trg), 8000 ton pa damo v nadaljnjo predelavo našim tozdom, predvsem strojem in delom, industrijskim nožem, pnevmatičnim strojem, rezalnemu orodju in manjše količine tudi drugim.

Na relaciji jeklarna—valjarne smo v skupnem prihodku že od lanskega leta, kar pomeni, da si iztržen prihodek razdeljujemo po vložnem delu, medtem ko smo z drugimi tozdi za zdaj še v kupoprodajnem odnosu in jim torej naše odkovke prodajamo po dogovorjeni ceni, kot jo predvideva samoupravni sporazum.

Od skupne količine v jeklarni proizvedenega jekla letno pri nas porabimo v kovačnici okrog 36.000 ton vložka. Povpraševanje po kovanih izdelkih je vsa leta veliko. Ker nimamo večje konkurence v Jugoslaviji, s prodajo naših izdelkov nimamo težav. To je tudi raz-

log, da razširjamo naše kapacitete in uvajamo sodobnejšo tehnologijo. Ze jeseni nameravamo začeti s poskusno proizvodnjo na novi kovaški liniji, ki bo popolnoma avtomatizirana in bomo z njo lahko povečali proizvodnjo v končni fazi na 35.000 ton letno — skupna proizvodnja.

Kljub temu da se kovana roba prodaja zelo dobro, želimo, da bi se oplemenitenje odkovkov doma še bolj večalo. S tem bi se lahko namreč zaposlili novi delavci, sicer pa smo že pred leti dajali na predelavo v domače tozde veliko večje količine kot zdaj.«

Z. Strgar

Gibanje naših OD v letu 1979

V prejšnji številki Informativnega fužinarja smo v članku »Kakšni so naši osebni dohodki« lahko videli, kakšne poprečne OD smo imeli v I. polletju 1979, tokrat pa bomo spregovorili o poprečnih OD za leto 1979 s poudarkom na drugem polletju.

Kot je razvidno iz diagrama, ki prikazuje dinamiko OD v letu 1979, so se naši poprečni OD v drugi polovici leta precej povečali. V drugo polletje smo vstopili s poprečnim OD 7.458 din, kolikor je znašal poprečni OD železarne v juniju. Naslednja dva meseca se nam je poprečni OD povečal, ker smo v juliju za 3% in v avgustu za 2% povečali skupne sestavljenosti dela in skupine posebnih pogojev dela. Ob tem pa smo tudi preračunali kolektivno stimulacijo v osnovo, in sicer v juliju 7% in avgustu 10%.

V oktobru smo imeli precejšen dvig poprečnih OD, ker smo še zadnjih 10% kolektivne stimulacije preračunali v osnovo in ker smo prešli na novi sistem delitve po delu in rezultatih dela. V novembru smo zopet imeli višje OD, in sicer zaradi nadomestil za praznike in povečanega števila nadur v sistemu IV. izmene. Prav zaradi tega pa smo imeli nekoliko nižje poprečne OD v decembru. Pri tem pa moramo opozoriti, da v poprečnih OD po mesecih ni upoštevan znesek iz končnega poračuna OD, ki je znašal 2000 din na zaposlenega v odvisnosti od števila delovnih ur. Poračun je upoštevan v kumulativni za poprečje leta 1979.

Kako pa so se gibali naši osebni dohodki v primerjavi s planom? V letu 1979 smo dosegli poprečni

OD na zaposlenega v višini 8.017 din (računano na fizično število zaposlenih), kar je za 457 din ali 6% nad planiranim OD 7560 din na zaposlenega. Pri tem moramo upoštevati, da je poprečni OD 8.017 din izračunan iz mase OD z upoštevanjem poračuna.

Oglejmo si še, kakšne poprečne OD imajo delavci naših TOZD in delovnih skupnosti (tabela 1 in 2).

V tabeli 1 imamo prikazan osebni dohodek in plačane ure na zaposlenega. Poleg poprečnega OD imamo tudi planirane in realizirane plačane ure, ker ni vseeno, ali smo dosegli poprečni OD z velikim ali malim številom delovnih ur.

Kot je razvidno iz tabele 1, ima TOZD jeklarna najvišje poprečne OD 9.045 din, kar je za 12,8% nad poprečnim OD železarne, ki znaša 8.017 din. Najnižje poprečne OD pa ima TOZD družbeni standard, in sicer 6.542 din, kar je za 18,4% manj, kot znašajo poprečni OD železarne.

Najvišji porast OD je imel TOZD jeklovlek, in sicer je znašal indeks 128,1. Najvišji porast poprečnega OD pa je imela TOZD kovinarstvo, in sicer za indeks 121,1.

Največje preseganje plana OD je bilo v TOZD jeklovlek, kjer je znašal indeks 109,5. Najmanjše preseganje plana pa je imela TOZD komerciala, in sicer je znašal indeks 103,9.

V tabeli 2 pa imamo prikazan osebni dohodek v TOZD in delovnih skupnostih po mesecih, in sicer za drugo polletje lanskega leta. Podatke o poprečnih OD po TOZD in delovnih skupnostih za prvo polletje lanskega leta pa

Take praznine nismo veseli

TABELA 1. OSEBNI DOHODEK IN PLAČANE URE NA ZAPOSLENEGA V TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTIH

Zap. št.	TOZD - DELOVNA SKUPNOST	PLAN OD 1979 V DIN		OBRAČUNANI OD		INDEKSI		PLAČANE URE		INDEKS 8 : 7
		1978	1979	4 : 2	4 : 3	PLAN 1979	1979	7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Jeklarna	8.454	7.151	9.045	107,0	126,5	104	126,5	0,96	
2.	Jekloliivarna	7.553	6.407	7.968	105,5	124,4	104	125,6	0,95	
3.	Valjarna	7.871	6.712	8.576	109,9	127,8	104	127,6	0,97	
4.	Kovačnica	8.229	6.992	8.771	105,6	125,5	104	129,2	0,97	
5.	Jeklovlek	6.921	5.917	7.580	109,5	128,1	104	128,8	0,97	
6.	Kalilnica	7.825	6.618	8.303	106,1	125,5	104	121,3	0,99	
7.	Stroji in deli	7.247	6.113	7.733	106,7	126,5	104	121,1	0,98	
8.	Industrijski noži	7.205	6.139	7.678	106,6	125,7	104	127,6	0,97	
9.	Pnevmatični stroji	7.130	6.098	7.618	106,8	125,9	104	128,5	0,97	
10.	Vzmetarna	7.020	5.995	7.593	108,2	126,7	104	128,0	0,97	
11.	Rezalne orodje	6.028	5.814	7.324	107,3	126,0	104	124,2	0,95	
12.	Kovinarstvo	6.309	5.487	6.644	105,5	121,1	104	129,2	0,97	
13.	Energija	7.927	6.741	8.311	104,8	123,3	104	120,6	0,98	
14.	E T S	7.868	6.697	8.410	107,0	125,7	104	123,8	1,00	
15.	S G V	7.834	6.664	8.329	106,3	125,0	104	124,1	1,00	
16.	Transport	7.450	6.356	7.918	106,3	124,6	104	126,1	1,01	
17.	Raziiskave in razvoj	8.031	6.804	8.468	105,4	124,5	104	125,0	0,95	
18.	Priprava proizvodnje	7.802	6.533	8.118	104,1	122,4	104	127,7	0,97	
19.	Komerčiala	7.028	5.994	7.392	103,9	121,8	104	125,8	0,96	
20.	Kontrola kakovosti	7.964	6.434	7.922	104,7	123,1	104	127,1	0,96	
21.	Družbeni standard	6.244	5.194	6.542	104,8	125,9	104	120,0	0,98	
22.	Finance	7.658	6.486	8.142	106,3	125,5	104	124,2	1,00	
23.	Gospodarjenja	8.142	6.854	8.632	106,0	125,9	104	125,0	0,95	
24.	K S Z	6.638	5.649	7.156	107,8	126,7	104	123,6	0,94	
Železarna Ravne		7.560	6.407	8.017	106,0	125,1	104	128,5	0,97	

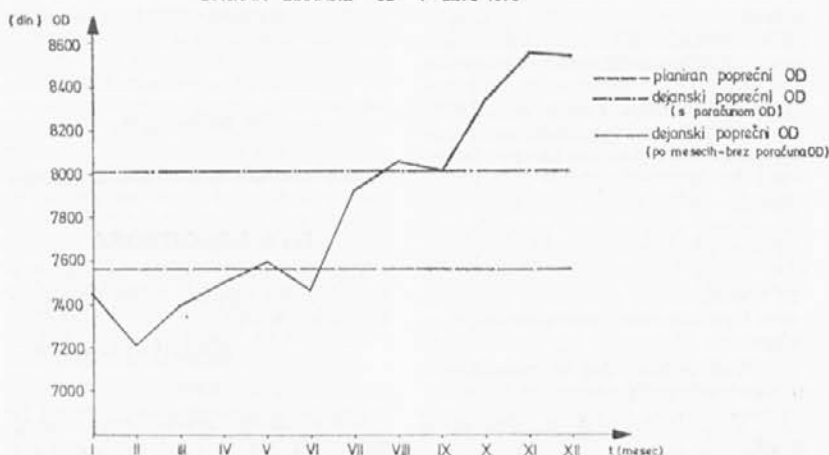
Tabela 1

TABELA 2: OSEBNI DOHODEK V TOZDih IN DELOVNIH SKUPNOSTIH PO MESECIH

Zap. št.	TOZD - DELOVNA SKUPNOST	JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1.	Jeklarna	9.173	8.983	8.966	9.462	9.658	9.743
2.	Jekloliivarna	7.920	8.026	7.959	8.230	8.403	8.420
3.	Valjarna	8.545	8.588	8.482	8.967	9.375	9.307
4.	Kovačnica	8.660	8.885	8.819	9.055	9.454	9.534
5.	Jeklovlek	7.107	7.524	7.407	7.942	8.420	8.451
6.	Kalilnica	8.450	8.402	8.145	8.499	8.481	8.509
7.	Stroji in deli	7.514	7.646	7.619	7.956	8.097	8.206
8.	Industrijski noži	7.442	7.770	7.909	8.139	8.085	8.163
9.	Pnevmatični stroji	7.539	7.551	7.726	7.933	8.065	7.964
10.	Vzmetarna	7.807	7.779	7.403	7.947	8.101	8.101
11.	Rezalne orodje	7.070	7.413	7.423	7.569	7.496	7.627
12.	Kovinarstvo	6.522	6.862	7.205	7.052	7.336	7.406
13.	Energija	8.130	8.390	8.526	8.737	9.664	8.863
14.	E T S	8.372	8.739	8.424	8.811	9.033	8.708
15.	S G V	8.540	8.719	8.171	8.621	8.995	8.686
16.	Transport	7.838	7.887	7.987	8.509	8.546	8.467
17.	Raziiskave in razvoj	8.199	8.548	8.612	8.744	8.903	9.075
18.	Priprava proizvodnje	7.983	8.091	8.168	8.404	8.597	8.790
19.	Komerčiala	7.036	7.350	7.462	7.538	7.879	7.789
20.	Kontrola kakovosti	7.844	7.935	7.903	8.272	8.320	8.334
21.	Družbeni standard	6.592	6.266	6.516	6.669	6.725	6.803
22.	Finance	7.951	7.940	8.221	8.803	8.406	8.646
23.	Gospodarjenja	8.532	8.559	8.633	9.095	9.042	9.097
24.	K S Z	7.043	7.019	6.966	7.505	7.963	7.773
Železarna Ravne		7.925	8.060	8.017	8.347	8.560	8.543

Tabela 2

DIAGRAM DINAMIKE OD V LETU 1979

Diagram

smo že objavili, in sicer v lanski 16. št. Informativnega fužinarja z dne 15. septembra 1979 in jih zato tokrat ne bomo ponavljali.

Kljub obilici podatkov v tabeli pa ni možno dati podrobnejše obrazlage, ker na višino poprečnih OD vpliva veliko dejavnikov, kot npr. skupina sestavljenosti dela, skupina posebnih pogojev dela, delovna doba in stalnost, osebni prispevek, uspešnost TOZD in del. skupnosti itd.

Na koncu bi zaključili, da bi zaradi množice podatkov, ki so prikazani v tabelah, morali po TOZD in delovnih skupnostih izdelati podrobnejšo analizo o gibanju OD in dohodka, kajti le tako bi ugotovili, če so osebni dohodki v posameznih TOZD in delovnih skupnostih resnično odvisni od višine ustvarjenega dohodka.

A. Jug — J. Roženičnik

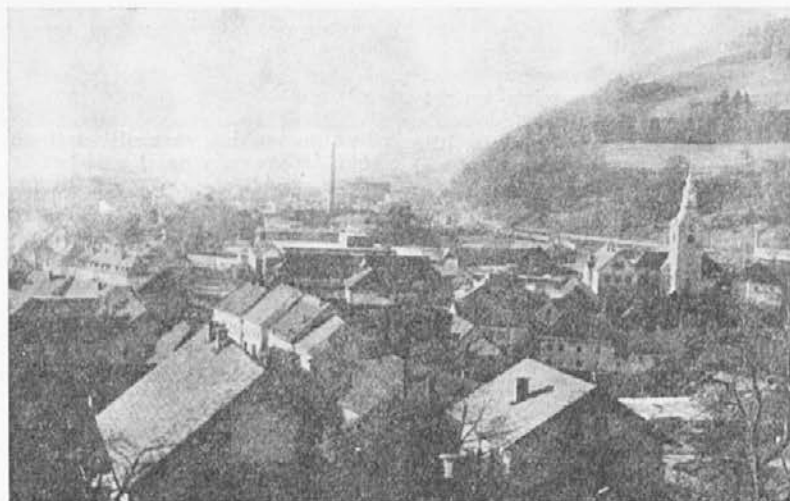
Več informiranja o SOZDU

Konec februarja se je na Ravnah sestal delavski svet SOZD Slovenske železarne. Predtem se je, kot običajno, sestala tudi šestčlanska delegacija železarne Ravne in preučila gradivo za sejo delavskega sveta. K posameznim zadevam, ki so bile na dnevnem redu, je podala določene pripombe, pri čemer je upoštevala splošno ugotovljeni interes delavcev železarne.

Delegacija, ki se je sestala v razširjeni sestavi, pa se je nato širše lotila tudi vprašanja informiranja v sozdu, zlasti doslednejšega izvrševanja njene delegatske naloge. Glede na dnevni red se je delavskega sveta je že ugotovila, da gre v bistvu za določena vprašanja, kot so poročila o delu v preteklem letu ter program dela in financiranje tega programa delovne skupnosti skupnih služb v Ljubljani, kot tudi druga pomembna vprašanja, kjer je premalo, da se o tem opredelimo samo na delegaciji, ne glede na to,

jamo o vsakem dodatnem obsegu zaposlovanja in še mnogo tega.

Te delovne skupnosti v delovni organizaciji so torej delavcem tozdv precej blizu, medtem ko so službe v Ljubljani tudi zaradi objektivnih razlogov še zelo oddaljene. Delegacija je torej ugotavljala, da se delegatska razmerja tu nedosledno izvajajo. Pravzaprav se nedosledno izvajajo samoupravni sporazumi o združevanju v sozdv in drugi akti. Zavzela je stališče, da se določeni poslovodni in strokovni delavci, zlasti pa službe na področju samouprave tako v delovni organizaciji kot sozdu dogovorijo za doslednejše spoštovanje dogovorjenih pravic in obveznosti v okviru sozda in zagotovijo z boljšimi organizacijskimi prijemi, s koordinacijo samoupravnih in drugih aktivnosti, da bo delegatski sistem v okviru sozda učinkovito potekal. Posebej je poudarjena potreba po istočasnosti strokovnih priprav določenih materialov in istočasnosti iz-

Kraj in tovarna sta eno

da je aktivnim delegatom pred očmi splošen in ugotovljen interes tozdv in delovne organizacije Železarne Ravne v okviru Slovenskih železarn. Predvsem so ugotovili, da gre za področje svobodne menjave dela med tozdi in delovnimi skupnostmi, kjer znotraj železarne že usmerjamo aktivnosti, se konfrontiramo glede tega, ali službe delovne skupnosti resnično opravljajo to nalogo in tako kvalitetno, kot tozdi želijo, kot je planirano in kot tudi tozdi to plačajo. Zelo ostro se pogovar-

vedbe samoupravnih aktivnosti. Konkreten primer je nesočasnost pri obravnavanju in sprejemanju aktov v zvezi s pripravo srednjeročnega planiranja.

Ko so razmišljali o teh zadevah, se je, kot že rečeno, ponovno postavilo staro vprašanje širšega informiranja delavcev železarne o delu delovne skupnosti sozda v Ljubljani in o dogajanjih v sestavljeni organizaciji združene dela Slovenske železarne naploh. Sicer nedokazano, vendar na podlagi izkustev delegatov iz

baze ugotavljajo, da imajo naši delavci v večini zelo slabo predstavo o tem, kakšna je temeljna vloga združenja slovenskih železarn, zaradi česa smo pravzaprav združeni in v kolikšni meri sozd zagotavlja enakopravno uveljavljanje interesov vseh tozdov oziroma delovnih organizacij v njegovi sestavi. Nesporno premalo pa delavci vedo o delu ter pomenu in učinkih dela služb v delovni skupnosti sozda. Enako velja tudi za interno banko Slovenskih železarn.

Na osnovi teh ugotovitev je bila postavljena zahteva, da odgovorni delavci razmislijo o boljšem in trajnejšem informiranju prek glasil delovne organizacije in drugih oblikah tako o dogajanjih v sozdu,

še posebej pa o delu delovne skupnosti. S tem bi želeli doseči neposrednejše stike, delavcem v tozdih predstaviti delo delavcev v delovnih skupnostih skupnih služb v Ljubljani, odpraviti miselnost, da gre za neke službe, za katere se ne ve prav, kaj delajo, in podobno. Ta miselnost pa je sedaj še nesporno prisotna v mnogih sredinah.

Mandat delegatov delavskega sveta v marcu poteče. Enako poteče mandat delegatov zbora interne banke. Volili bomo nove, ki pa bi jim tudi s prej omenjenim morali zagotoviti boljše pogoje za delo in možnosti ustrežnejšega zastopanja naših interesov v sozdu.

J. Dežman

MNENJSKA ANKETA MED DELAVCI:

Kritično o obveščanju

Sporazumevanje med ljudmi o skupnih ciljih, načinih njihovega uresničevanja in doseženih rezultatih je ena od osnovnih predpostavk uspešnosti delovanja ljudi v delovnem okolju. Če k temu dodamo še potrebo in nujno po obveščeniosti o dogajanjih v krajevnih in ostalih samoupravnih skupnostih, se nam zaokrožen sistem informiranja na delegatskih osnovah pokaže kot bistveni sestavni del uresničevanja samoupravnih pravic delovnih ljudi.

Gola pravica do obveščeniosti seveda ni dovolj. Delavci potrebujejo takšne informacije, da na njihovi osnovi lahko odločajo enakopravno, s polno zavestjo in odgovornostjo. To pa omogočajo le objektivne, razumljive in pravočasne informacije.

Vemo, da je obveščanje delavcev za odločanje zahtevna naloga. Premagovati je treba odpore tistih, ki so že leta navajeni na privilegirano vlogo v obvladovanju informacij, ki nikoli niso bile vsem dostopne. Po drugi strani premagujemo odpor tistih, ki so navajeni, da drugi odločajo za njih in v njihovem imenu, pa so s takim položajem čisto zadovoljni. Tudi odločati se je treba učiti.

O problemih obveščanja sem med delavci železarne izvedel anketo, ki sicer zaradi skromnega števila vprašanih ne omogoča pretiranega posploševanja. Vseeno pa lahko izdvojimo osnovne sestavine mnenj o posameznih področjih, ki jih vprašanja zajemajo. Naj bo to prikaz mnenja tistih 81 delavcev vseh izobrazbenih stopenj, ki so mi po čisto slučajnem izboru na svojih delovnih mestih odgovorili na vprašanja.

1. vprašanje: Kaj menite o ustnem informiranju v vašem tozdu (delegat — baza, kvaliteta, razumljivost in demokratičnost sestankov)?

Večina anketirancev meni (83,9 odst.), da delegati premalo ali pa sploh ne poročajo bazi o svojem delu. Sklepamo lahko, da se potemtakem tudi ne posvetujejo v svojih sredinah ter ne prenašajo interesov baze samoupravnim organom in skupnostim.

37 % vprašanih trdi, da so sestanki (delovne skupine — delni — zbori delavcev) nerazumljivi. To seveda pomeni, da niso dovolj razumljivi za vse delavce.

Popolnoma negativno mnenje o sestankih ima 8,6 % anketiranih, predvsem tistih z nižjo izobrazbo.

Vsekakor lahko zaključimo, da razlaga na delovnih skupinah in zborih ni vedno prilagojena kvalifikacijski sestavi delavcev, da ni podana v dovolj razumljivi obliki. Večje število delavcev zato ne kaže pravega zanimanja za aktivno sodelovanje na sestankih. Nekateri se pritožujejo tudi nad časovno utesnjenostjo tistega dela sestankov, ki je namenjen za razpravo, za predloge in vprašanja delavcev. Niso redki primeri, ko so delavci prepričani, da je ta praksa vodenja sestankov namerna, ker bi od njih radi le dvig rok za sprejem odločitev.

2. vprašanje: So delegatska gradiva po vsebini, razumljivosti, obsegu in pravočasnosti v redu?

Delegatska gradiva so preobsežna. To mnenje izraža 58 % anketiranih. Ob tem moramo upoštevati, da 23,5 % anketirancev teh gradiv sploh ne bere, in bi se z vključitvijo njihovih odgovorov odstotek nezadovoljnih z obsegom gradiv še povečal. Od bralcev gradiv jih je 83,9 % mnenja, da so preobširna.

Za 54,1 % anketiranih gradiva niso dovolj razumljiva (za 77,4 % tistih, ki jih berejo).

Z gradivi so popolnoma nezadovoljni predvsem visoko izobraženi delavci (100 %) in VK delavci (71,4 %). Njihovo mnenje, da so gradiva preobširna, za večino nerazumljiva, ter da dostikrat tudi niso dostavljena pravočasno, nas sili v resna razmišljanja o (ne)učinkovitosti tako podanih informacij, predvsem tistih, ki so najbolj pomembna za samoupravno odločanje tudi izven železarne.

Nezadostna razumljivost je mnogokrat pogojena s kopičenjem tujk v pisnih gradivih. Informacije za odločanje dostikrat ne vsebujejo osnovnih sestavin, ki bi jih sestavljali morali upoštevati pri njihovem oblikovanju (namen in

formacije, novosti, ki jih prinaša, materialne posledice v primeru sprejema ali odklona predlaganih rešitev, pripombe in predlogi tistih, ki so o njej že razpravljali). Naj bo takšna praksa podajanja informacij namerna ali nenamerna, dejstvo je, da mnogokrat ne omogoča delavcem oblikovanja stališč pri posameznih odločitvah, ki neposredno zadevajo njihove interese.

3. vprašanje: Kaj menite o Poročevalcih (obseg, razumljivost, pogostost)?

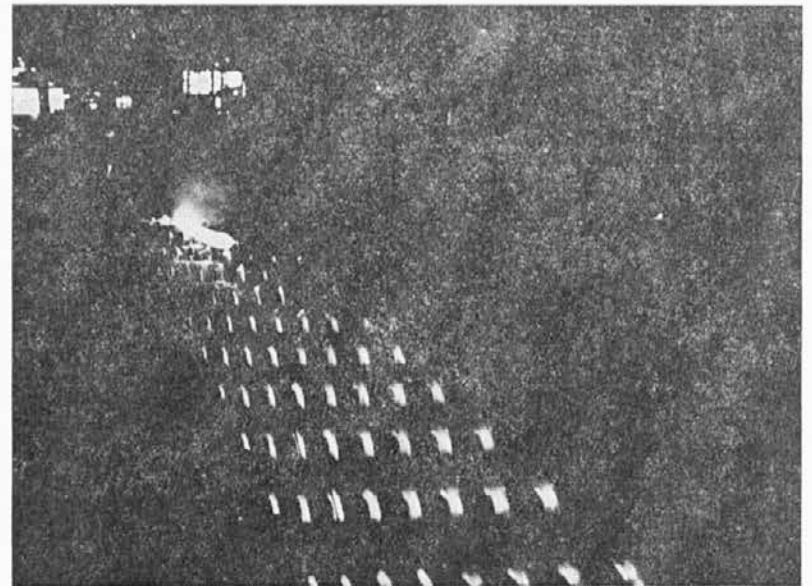
Tu imajo anketiranci boljše mnenje. Se vedno jih 40,8 % meni, da so preobsežni in 38,3 %, da niso dovolj razumljivi. Vendar pa je okoli tretjina (37 %) anketirancev s Poročevalci zadovoljna. Popolnoma negativno mnenje o njih ima 6,2 % vprašanih, največ iz sredine KV delavcev (11,1 %).

Vsekakor se bomo morali tudi pri tej obliki obveščanja bolj potruditi v smeri večje razumljivosti; manj mora biti nepotrebnega trošenja papirja, besed in časa. Te neenostavne naloge se morajo lotiti tako sestavljalci in strokovnih službah kot v centru za samoupravljanje in informiranje, kjer Poročevalce izdajamo.

Anketiranci so podali tudi pripombe na Mladega fužinarja, da je preveč »politično zastavljen« in ne izžareva mladostne svežine, ki bi morala prežemati mladinsko glasilo.

Ob visokem odstotku zadovoljnih z vsebino, obsegom in razumljivostjo Informativnega fužinarja ne nameravam trditi, da smo lahko z doseženim stanjem zadovoljni. Nasprotno: še naprej moramo težiti k stalnemu izboljšanju kakovosti našega glasila. Menim, da bi bilo kritičnih opomb precej več, če bi anketiranci imeli več časa za razmislek, in če bi bili tudi zares motivirani, da podajo svoje predloge. Najbrž jih ni malo, ki Fužinarja le bežno prelistajo in odložijo.

Stalne rubrike s posamičnih področij aktivnosti v železarni in izven nje (poleg predlaganih vprašanj in odgovorov še kulturna kronika, sindikat, iz drugih delovnih organizacij...) bi bile vsekakor dobrodošle. V kombinaciji z rednim izhajanjem Novic bi Informativni fužinar v precejšnji meri pokrival potrebe po novinarsko obdelanih informacijah v železarni. Menim, da je takšna rešitev boljša od morebitnega prehoda na tednik v tipični časopisni

Valjasta pot

4. vprašanje: Katere bi bile vaše kritične pripombe na Informativni fužinar in kakšni predlogi za izboljšanje?

Informativni fužinar je za večino vprašanih dober (55,6 % jih ni dalo nobenih pripomb). 16 % anketirancev meni, da premalo piše o dogajanjih izven železarne, prav tolikšen odstotek pa pogrša več pisanja o dogajanjih v železarni in problemih delavcev. 8,6 % anketiranih po lastnih izjavah Informativnega fužinarja ne bere. Tudi tu izstopajo delavci z nižjo stopnjo izobrazbe.

Kritične pripombe že nakazujejo predloge za izboljšanje, ki so naslednji:

— Uvedba rubrike: vprašanja — odgovori.

— Več opisov del in predstavitev prizadevnih posameznikov.

— Več fotografij z delovnih mest.

— Spremljanje izobraževanja ob delu naših delavcev.

obliki. Najbrž pa bo treba poiskati način, kako skrajšati čas tiskanja glasila.

Ob sedanji kadrovski zasedenosti oziroma obremenjenosti delavcev v oddelku za informiranje pa je stanje na področju tega medija več kot zadovoljivo.

Vojo Močnik

(Se nadaljuje)

DVA PREGOVORA

Ko kupujete hišo, si oglejte ogrodje, ko izbirate ženo, si oglejte njeno mater.

Kitajski pregovor

Kdor čaka srečo, ima manj možnosti, da jo bo srečal, kot tisti, ki gre pred njo.

Perzijski pregovor

Zanesljivost proizvodnih sistemov in vzdrževanja

(Nadaljevanje in konec)

Napake zaradi nepravilne strežbe in nepravilnega vzdrževanja vnašajo v vedno bolj zapleten upravljalško-regulacijski proizvodni ciklus s svojimi posledicami boleča spoznanja o omejeni zanesljivosti človeka, ki postaja vedno bolj kritičen element v delovnem procesu. Če bi ga obravnavali ergonomsko (Human Factor Engineering) s stališča sistemskih napak, bi ugotovili, da ima glede na obratovalne ure (80.000 ur) srednjo verjetnost za nastanek napake, da pa je njegov vpliv na zanesljivost sistema lahko resnično katastrofalen. To najbolje izpričuje statistika okvar na strojih z ročno obdelavo materiala in na dvigalnih napravah, kjer dosega delež okvar zaradi napačnega rokovanja 75 % vseh nastopajočih okvar. Načelo sodobnega koncipiranja proizvodnih naprav in instalacij je zato predvsem v težnji, kako iz sistema izključiti ta nezanesljivi element ali pa njegovo nezanesljivost zmanjšati na najmanjšo možno mero.

Kot lahko napake nepravilne strežbe in vzdrževanja izvirajo iz pomot, malomarnosti in neznanja, tako so tudi prijemi za preprečevanje nastanka takih napak različni. O varnostnih samozaščitnih sistemih, ki se varujejo posledic lastnih okvar, smo že govorili. Na področju zanesljivega sporazumevanja med človekom in strojem so zadnja desetletja razvoja elektrone, procesorske tehnike in računalništva prinesla nove rešitve, ki gredo predvsem v smeri humanizacije (počlovečenja) dela in delovnega mesta. Od enostavnih ročnih ukazov za posamezni gib je šel razvoj tako, da je pomenil določen ukaz že skupino logično med seboj povezanih operacij, ki so bile med seboj in vsaka zase nadzorovane. Ustrezne signalizacije javljajo nevarna stanja oziroma stanja izven dovoljenih limit. Te prijeme obravnava avtomatizacija delovnih procesov, ki združuje zakonitosti krmiljenja in regulacijske tehnike. Nadaljnjo osvoboditev stroja od človeka in s tem zvečano obratovalno zanesljivost, istočasno povečano zmogljivost in izboljšano kvaliteto izdelkov pomeni uvedba procesorjev in procesnih računalnikov v sisteme vodenja. Komaj pričetni proces uvajanja teh novih pripomočkov že omogoča uporabo prosto programiranega krmiljenja in regulacije, upravljanje po modelu (uporaba algoritmov), adaptivnega vodenja in regulacije ter gradnje najzahtevnejših, po kibernetičkih principih vodenih tehniških sistemov. Velik napredek za lažjo strežbo in vzdrževanje pomeni tudi z uvedbo procesorjev omogočena poglobljena diagnostika in samodiagnostika, ki kaže in registriira kaj, kdaj in zakaj so se nekateri dogodki izvršili.

Čim nižja je stopnja povezanosti upravljalških sistemov z izvršnimi, tem bolj je delovanje teh sistemov odvisno od človeka. Zato je posebno v teh primerih treba še posebej upoštevati važnost pri-

učevanja ljudi delovnim zahtevam in oblikovati elemente upravljanja z možnostim upravljalcev. Pomote v upravljanju lahko do določene mere izločimo z vgraditvijo notranje logike (t. i. blokiranja), najnujnejšega znanja pa ne more nadomestiti nobeno obratovalno navodilo; to je v največ primerih le, alibi vodstvenim strukturam, ki bi bolj kot naloge morali na delavce prenašati znanje. Tudi pomen motivacij oziroma sankcioniranje nevestnega in neustreznega dela dostikrat preveč zanemarjamo.

Doseganje zadovoljive življenjske dobe naprave ali postroja in s tem povezane ugodne ekonomske in tehnične izkoriščenosti proizvodnega sredstva pa poleg opisanih zahtev za njihovo zasnovno in gradnjo potrebuje še dosledno izpolnitev vrste posebnih obveznosti, tako dobavitelja kot kupca pri postavitvi, zagonu in eksploataciji naprave. Vsaka postavitev novega stroja ali naprave mora poleg splošnih zahtev po prostoru, dovodov energij, razsvetljave, ventilacije, zaščite pred hrupom in radiacijo preživeti fazo poizkusnega obratovanja in doživeti predajo stroja od prodajalca oziroma sprejem stroja od kupca. Faza poizkusnega obratovanja poteka pod nadzorom dobavitelja in to je skrajni čas, ko se s strojem morajo spoznati tako bodoči upravljalci — neposredni uporabniki, kakor tudi vzdrževalci; za zahtevnejše naprave je treba na posebnih proizvajalčevih tečajih ali kurzih omogočiti tem delavcem potrebna specifična znanja. Dobro spoznavanje z napravo se doseže tudi s sodelovanjem vzdrževalcev pri postavitvi oziroma montaži, kakor tudi pri puščanju v pogon, pri testiranju karakteristik in zmogljivosti. Meritve in nastavitve zaščit, regulatorjev, merilnih instrumentov, dopolnitve izvedbene tehniške dokumentacije morajo biti protokolarne. Izdelane morajo biti liste rezervnih delov in od dobavitelja priporočeni rezervni deli morajo biti naročeni. Poizkusno obratovanje se lahko zaključi le v primeru, da so bile pri tem dosežene dogovorjene vrednosti proizvodnosti in kvalitete, da so pri tem obremenitve stroja ali naprave ostale v normalnih mejah in da na funkcionalnost posebno glede varnosti ni pripomnilo.

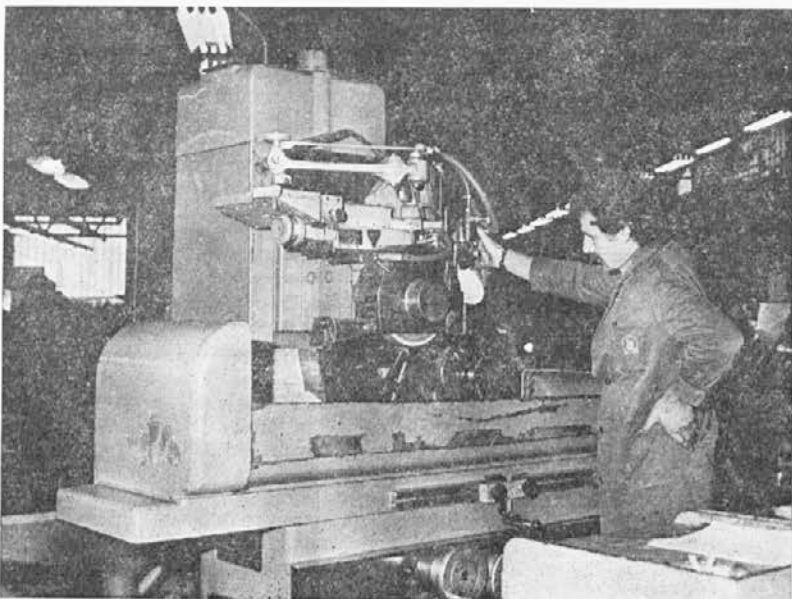
V obratovanju se morajo nato vodstva občasno seznanjati ne zgolj s proizvodnostnimi dosežki stroja ali naprave, ampak tudi s tem, kako se v eksploataciji uporabljajo obratovalna navodila, kakšne posledice nastajajo, ker se jih delavci, ki delajo z njimi, ne drže itd. Vsakršno avtomatsko in polavtomatsko obratovanje je zelo občutljivo, saj povzročijo že najmanjša motnja zaustavitve proizvodnega procesa. Ponovni zagoni naprav so običajno ročni, so zahtevni in se redko ponavljajo; zato nastaja ob zagonih dosti defektov. Strežno osebje bi moralo opravljati slepe treninge takih zagonov,

vodstva pa bi morala kontrolirati njihovo pravilnost.

Nadzor obratovanja in nega morata biti osnovni funkciji proizvodne kontrole. Opazovanje karakterističnih fizikalno-tehniških parametrov proizvodnje opravlja v vedno redkejših primerih človek; tudi pri tem ga nadomešča avtomatsko zbiranje in registriranje podatkov. Kljub temu pa še vedno ostaja obvezna prisotnost delavcev ob stroju, ki so potrebni predvsem za izkustveno ovrednotenje procesnih dogodkov ali podatkov. Ob vedno širši avtomatizaciji izgubljajo delavci, ki delajo na takih strojih, osnovne proizvodne zadolžitve, zato jih je tem lažje zainteresirati za inšpekcijske nadzore naprave in splošno nego, ki se kaže v čistoči, osnovnem mazanju itd. Na sistemskih rutinskih obhodih se lahko brez posebnih priprav pravočasno odkrijejo okvare na podlagi spremembe hrupa, vonja, puščanja olja, vode, iskre, dima itd. Tudi preizkusi delovanja signalizacije in zaščit, ki se dajo izvesti brez zaustavitve naprav, spadajo v obratovalni nadzor.

preventivno vzdrževanje ne more zajeti, so še pomembni indirektni vzdrževalni ukrepi, za katere so značilni predvsem inšpekcijski pregledi. Take preglede opravljajo izkušeni in dobro strokovno usposobljeni vzdrževalci v načelu sicer le z vizualnim ogledom naprav v obratovanju brez zaustavitve stroja; presojo o primernosti obratovanja si ti delavci lahko olajšajo z uporabo enostavnih instrumentov, s katerimi ugotavljajo splošno stanje naprave (npr. temperaturo, vibracije) ali tudi posebne obratovalne parametre, ki so dosegljivi s pomočjo kontrolnih merilnih točk. Klasična in najbolj direktna vzdrževalna metoda je zaustavitev stroja zaradi njegove detaljne razstavitve in popravila. Demontirane in razmontirane elemente je treba s pomočjo tehniških meritev in preizkusov diagnosticirati, popravilne obnoviti, nepopravljive zamenjati z novimi.

Bistveno za to metodo, ki ji pravimo tudi metoda generalnega remonta, je načrtnost: stroj zastavimo ob vnaprej določenem času, torej takrat, ko stroj še nor-

Skrbno delo

Naloga vzdrževanja je obdržati naprave ali postroje v takšnem proizvodnem stanju, da je ob zagotovitvi varnega dela mogoče dosežati normalno količino in kvaliteto. Te naloge izvršujemo s preventivnimi in kurativnimi metodami direktnega in indirektnega poseganja v naprave ali postroje. Časovni intervali takih posegov so običajno izkustveno določeni, saj jih le redkokateri proizvajalec naprave vnaprej predpiše. Posegi se predvsem nanašajo na zamenjavo obrabljenih delov, ki morajo biti nameščeni pred dotrajanostjo, ter na ugotavljanje dotrajanosti. Sistemi vzdrževanja imajo osnoven cilj doseči pravočasno defekcijo »slabega mesta«, ki predstavlja bodočo ali potencialno možno okvaro. V ta namen se vodijo evidence predpisanih pregledov in posegov, kakor tudi vgrajenega materiala ter rezultati meritev onih fizikalnih vrednosti, ki nam s svojimi časovnimi spremembami lahko dajo določene informacije o dotrajanosti. Poleg direktnih posegov, t. i. rednega vzdrževanja, ki naj obsega predvsem preventivno in drobna popravila, ki jih

malno obratuje; vnaprej pripravimo vse one dele, za katere vemo (na podlagi inšpekcijskih pregledov) ali za katere domnevamo (na podlagi izkušenj), da jih bo treba zamenjati; vnaprej postavimo organizacijo del, rezerviramo delovna sredstva in delavce; vnaprej je tudi v proizvodnji znano, kdaj bo stroj ponovno lahko obratoval. Tej metodi podobno je vzdrževanje strojev in naprav s t. i. servisiranjem. Servisni pregled zahteva v določenem ciklusu zaustavitve, pregled in zamenjavo najbolj kritičnih elementov in kontrolo ter nastavitve delovanja. Nesporo so tako servisni pregledi kot generalni remont strojev in naprav najbolj uspešne metode za povečanje obratovalne zanesljivosti, delovne varnosti in za preprečevanje škodnih dogodkov. Pri tem je edina resna težava v določitvi ciklusa teh direktnih vzdrževalnih posegov. Serijskim proizvodom predpiše servis ali remont proizvajalec; v večini primerov industrijske opreme in instalacij pa je določitev ciklusa stvar izkušenj, saj je poleg napake treba pri tem upoštevati obra-

tovalne pogoje (čas obratovanja, obremenitve) in druge posebne okoliščine.

Pri današnjem razvoju tehnoloških naprav in tehnoloških procesov, ki gre ne samo v smer vedno večje integriranosti, ampak tudi v smer vedno večje funkcionalne neodvisnosti od delavcev pri teh strojih, dobiva vzdrževanje takih proizvodnih naprav vedno večjo važnost in pomen. To se kaže predvsem v vedno večji direktni odvisnosti proizvodnje od vzdrževanja. Ne samo, da pomeni vsaka okvara zahtevno popravilo, temveč pomeni vse bolj obsežen izpad proizvodnje. Naprave postajajo občutljivejše glede na zahtevnost vzdrževanja. Za nekatere zahodnonemške industrijske panoge ugotavljajo, da je že več kot 40% škodnih primerov posledica nepravilne nege in vzdrževanja. Nastale razmere zahtevajo nove pristope k vzdrževanju teh naprav; predvsem višjo strokovnost vzdrževalcev ter absolutno in relativno večanje števila vzdrževalcev nasproti strojnemu osebju. (V letu 1959 je bilo v NDR zaposlenih na enega vzdrževalca 10 delavcev, v letu 1964 — 7 delavcev, v letu 1970 — 5 delavcev, v letu 1980 pa predvidevajo le še 3 delavce).

Organizacijske rešitve vzdrževanja električnih naprav in instalacij naj zajemajo predvsem po-

men povezanosti in kontinuitete nalog s področja načrtovanja, projektiranja, izdelave, montaže, obratovalnega nadzora in vzdrževanja za doseganje optimalnih tehniško-ekonomskih proizvodnih rezultatov. Rešitve so odvisne predvsem od stopnje tehniške razvitosti proizvodnih naprav ter od ostalih tehniško-ekonomskih razmer, v katerih posluje delovna organizacija.

Pri tem imajo odločujočo vlogo:

— možnosti tržišča glede vzdrževalnih, servisnih, remontnih uslug in oskrbe s potrošnim materialom in rezervnimi deli;

— dosledna standardizacija proizvodnih naprav, t.j. unifikacija naprav, delov, izvedb, orodij itd.;

— načrtno preventivno vzdrževanje, katerega delež v živem delu vzdrževanja naj bo več kot 50%;

— specializacija in optimalna koncentracija ustreznega strokovnega kadra;

— uporaba sodobne organizacije dela, ki mora zagotoviti usklajeno sodelovanje delavcev različnih strok ter odgovorno in samostojno delo na specializiranih področjih;

— stopnja motiviranosti v proizvodno verigo povezanih delavcev za doseganje boljših rezultatov.

Janez Bratina, dipl. inž.

NAČRTI SIS V OKVIRIH MOŽNOSTI ZDRUŽENEGA DELA

V prvih dneh februarja je bila v tozdih in delovnih skupnostih železarne Ravne zaključena javna razprava o možnostih razvoja v letih 1981—85 z elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za interesne skupnosti občine Ravne na Koroškem. Iz nje povzemamo tiste pripombe in stališča, ki naj prispevajo k izboljšanju vsebinske priprave osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljnih planov interesnih skupnosti.

Delavci tozdog in delovnih skupnosti železarne Ravne načelno sprejemajo predložene razvojne možnosti in elemente za sklepanje temeljev planov interesnih skupnosti v občini Ravne z naslednjimi pripombami:

1. Za vse interesne skupnosti velja, da so v elementih za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za obdobje 1980/85 premalo prisotna stabilizacijska prizadevanja. Na vseh področjih skupne porabe bi smeli načrtovati razvojne možnosti le v okvirih materialnih možnosti združenega dela in splošne družbene usmeritve.

Pri opravljanju svoje dejavnosti se mora posamezna interesna skupnost obnašati kot dober gospodar. Vedno naj bo zato prisotna akcija iskanja notranjih rezerv in čim bolj racionalna ter smotrna poraba sredstev.

2. Za področje zdravstvene skupnosti je bilo posebej poudarjeno, da morajo zdravstvene organizacije iskati notranje rezerve, vendar ne na račun pacientov.

V naslednjem srednjeročnem obdobju naj bi prišlo do združitve Koroškega zdravstvenega doma in bolnišnice Slovenj Gradec. Osnovna zdravstvena služba pa se naj bi kadrovsko okrepila, posodobila poslovanje in nudila še boljše zdravstvene storitve.

Večina delavcev izraža nezadovoljstvo nad osebno participacijo k zdravstvenim storitvam.

3. Kulturna skupnost bi morala načrtovati profesionalizacijo kadrov na področju gledališke in glasbene dejavnosti kot posledico potreb in ne kot izhodišče. Če bi izvajali profesionalizacijo na podlagi izhodišč, ki verjetno razvijali kulturne dejavnosti, kot da so same sebi namenjene, kar pa ne bi bilo v interesu uporabnikov.

Pri gradnji kulturnih in spominskih obeležij bi se morali bolj racionalno obnašati in biti bolj praktični. Na primer, zgradila bi se lahko osnovna šola ali vrtec, ki bi se nato poimenoval po zaslužnih osebah ali zgodovinskem dogodku.

4. V telesno-kulturni skupnosti naj bi pri gradnji športnih objektov dajali prednost večnamenskim športnim dvoranam. Sedanji športni objekti pa bi se morali bolje vzdrževati.

5. Na področju delovanja stanovanjskega gospodarstva več zborov ne soglašajo, da bi se v bodoče vsa sredstva za stanovanjsko izgradnjo združevala v stanovanjski skupnosti. Namreč, izdelanih ni dovolj urbanističnih in gradbenih načrtov, pri družbeni gradnji se ne upoštevajo prvotni zazidal-

ni načrti, v zaokroženih naseljih se vzporedno ne gradijo lokali za uslužnostne dejavnosti itn., zato obstaja bojazen, da bo še več sredstev ostajalo neizkoriščenih.

6. Na primeren način naj bi se delavce in občane seznanilo s tem, ali so se racionalno izkoristila

sredstva presežkov samoupravnih interesnih skupnosti iz let 1977 in 1978 oziroma v skladu z veljavnim samoupravnim sporazumom o združevanju presežkov v interesnih skupnostih občine Ravne na Koroškem.

F. L.

NAŠ INTERVJU:

Pred volilno sindikalno konferenco

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije **Albert Vodovnik** je pred volilno konferenco ravenskega občinskega sindikalnega sveta odgovoril na nekatera dokaj aktualna vprašanja.

»Tovariši predsednik, že pred časom so se v osnovnih organizacijah ZSS končali občni zbori, pravkar pa intenzivno potekajo

nizacijah izpostavljeno poslovanje nekaterih SIS in neodgovoren odnos svojih delegatov v SIS. Na občnih zboreh pa so si tudi zadali precej široke usmeritve glede na posamezne specifičnosti, ki jih vežejo v delovanje v posameznih TOZD in delovnih organizacijah.

Volilno konferenco predvidevamo v aprilu, vendar najkasneje do 20. aprila. Glede na to, da je bila septembra preteklega leta konferenca občinskega sindikalnega sveta, kjer se je podala ocena delovanja občinskega sindikalnega sveta po kongresu, nameravamo na volilni konferenci izpostaviti uspešnost vključevanja v samoupravne in delovne aktivnosti sindikata, ki izhajajo iz nalog za uresničitev resolucije o stabilizaciji gospodarjenja v ravenski občini letos. In ne nazadnje o pripravi srednjeročnih planov za obdobje 1981—85. S programom aktivnosti pa bodo marca potekale tudi kadrovske priprave za izvedbo volilne konference.«

»Tudi osnovne organizacije ZSS so sprejele usmeritve za uresničitev stabilizacijskih ukrepov. Katerim področjem bodo osnovne organizacije dale večji poudarek?«

»Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je sprejel usmeritve Zveze sindikatov pri uresničevanju družbenoekonomske politike gospodarske stabilizacije v letu 1980. Te smo obravnavali tudi na vseh nivojih sindikalne organiziranosti in jih tudi v vseh TOZD in DO in v osnovnih organizacijah ZSS sprejeli za svoje. V skladu s tem pa so poslovodne strukture na podlagi široke aktivnosti vseh družbenopolitičnih organizacij v občini, skupščine občine in izvršnega sveta začele s pripravo akcijskih programov za stabilizacijo gospodarstva. Ti naj bi bili prek družbenopolitičnih organizacij v TOZD in DO verificirani in dokončno sprejeti na zbore delavcev do konca februarja. Ob tem si še posebej prizadevamo v sindikatih, da bi bili ti akcijski programi resnično sprejeti v TOZD in DO kot akcijski programi vseh delavcev.«

»Ali je morda že kakšna ocena, kako v združenem delu potekajo razprave o zaključnih računih?«

»V tem trenutku še ne moremo dati take ocene, saj razprave še niso zaključene v vseh sredinah. Razpolagamo pa tudi ne s podatki o gospodarjenju vseh TOZD v letu 1979. Vendar pa bi lahko trdili, da je letošnji pristop k ob-

Albert Vodovnik

tudi priprave za volilno občinsko konferenco. O katerih aktualnih vprašanjih so največkrat spregovorili delavci na občnih zboreh? O čem pa bo tekla razprava na konferenci?«

»V vseh osnovnih organizacijah ZSS v Mežiški dolini so se občni zbori pričeli že lanskega decembra in so razen v dveh bili končani do konca januarja. V dveh osnovnih organizacijah pa so zaradi objektivnih vzrokov imeli občna zbora v prvi polovici februarja. Moram reči, da so na občnih zboreh delavci predvsem ocenili svoje opravljeno delo in delo izvršnega odbora. To pa zato, ker so se že novembra pričele široke aktivnosti za obravnavo rezultatov gospodarjenja v letu 1979 in priprave planov za leto 1980. So pa tudi ocenili uspešnost sindikata pri vključevanju čim širšega kroga delavcev v obravnavo po TOZD in DO.

Precej kritično pa je bilo v nekaterih osnovnih sindikalnih orga-

ravnavi gospodarjenja in poslovnanja precej resen in celovit predvsem zaradi gospodarskega obnove v letu 1980 in priprave osnutkov realnih planov za naslednje srednjeročno obdobje.

»Nedavno končana problemska konferenca o delegatskem informiranju je ponovno potrdila že nekaj let stare ugotovitve, da v nekaterih delovnih organizacijah še vedno nimajo urejenega informiranja. Kaj je občinski sindikalni svet doslej naredil, da bi bilo obveščanje delavcev bolj redno, resnično in učinkovito?«

»Da v nekaterih TOZD in delovnih organizacijah še do danes niso uspeli urediti rednega obveščanja, bo kar držalo. Res pa je tudi, da je občinski sindikalni svet po svoji vlogi že dal v preteklosti vrsto pobud za izboljšanje informiranosti v delovnih organizacijah. Vendar pa je naloga vodstvenih družbenopolitičnih in samoupravnih struktur v TOZD in DO, da informiranje uredijo svojim razmeram najbolj prilagojeno. Drugo vprašanje, ki nastopa, pa je vprašanje pravočasnega informiranja, konkretno podane informacije in ne nazadnje, ali informacija dejansko pride v vsako najmanjšo delovno skupino, tako pripravljena, da jo lahko pravilno razume vsak delavec?«

»Kakšne pa so naloge sindikatov pri uresničevanju dogovora, o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980?«

»Sindikati so podpisniki tega dogovora, ki s svojo organiziranostjo segajo do sleherne TOZD in delovne organizacije. Torej tja, kjer naj bi delavci v skladu z usmeritvami tega dogovora odločali o planiranju ustvarjenega dohodka in o njegovem razporejanju, kakor tudi o konkretnem razporejanju dohodka v posameznem mesecu in tudi ob periodičnem in zaključnem računu. Zato je od aktivnosti ZSS, zlasti pa od osnovnih organizacij ZSS v veliki meri odvisno, ali bomo uspeli dosledno uveljaviti družbeno usmeritev, ki jo dogovor vsebuje. Iz tega izhaja, da so naloge sindikata izredno pomembne, kajti če aktivnosti v ZSS ne bomo uspešno opravili, bi bile lahko konkretne vsebine razumljene kot formalne, na katere delavci ob ustvarjenju in delitvi ne bi mogli neposredno vplivati. Zato si bomo sindikati tudi prizadevali, da bo ta dogovor pomenil kašipot, kako se na podlagi lastnega spoznanja pogojev in možnosti, delavci odločajo pri ustvarjanju in razporejanju dohodka.«

F. Rotar

Iz dela SKIS občine Ravne

PREDLOG PLANA ZA LETO 1980

Vsak uporabnik komunalnih dobrin hoče vedeti, ali bodo uresničene želje, ki so bile evidentirane pri krajevnih skupnostih, in koliko sredstev bo združenih za skupne potrebe. Načrtovanih je veliko nalog, vendar vseh potreb in želja ni mogoče upoštevati, ker presega realne okvire predvidenih virov sredstev. Zato so morali samoupravni

organi SKIS večkrat zasedati in skupno s predstavniki krajevnih skupnosti predlog plana uravnotežiti. Predlog plana je bil poslan v obravnavo še združenemu delu z namenom, da bo razsodilo njegovo realnost predvsem zato, ker je komunalna oskrba življenjski interes vsakega občana.

Predlog plana predvideva dohodke iz naslednjih virov:

	din
1. Prenos sredstev iz preteklega leta	6,200.000
2. Dohodek od porabljene industrijske vode	27,600.000
3. Dohodek od sofinanciranja za gradnjo toplovoda	2,600.000
4. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	20,000.000
5. Pristojbine na cestno motorna vozila	3,800.000
6. Prometni davek od pogonskega goriva	3,000.000
7. Namenska sredstva za izgradnjo vodovoda Šumc—Ravne	4,250.000
8. Dohodek po SS od BOD (1,16%)	20,000.000
9. Dohodek za kom. opremo individualnih in blokovnih zazidav	7,000.000
10. Dohodek od prodaje stavbnih zemljišč	2,500.000
11. Doh. od anuitet odpravljenega investicijskega sklada skupščine občine Ravne na Koroškem	210.000
12. Dolgoročni krediti	9,000.000
13. Kratkoročni krediti	5,000.000
14. Drugi dohodki	700.000
SKUPAJ:	111,860.000

Izdatki po dejavnostih (zaradi obširnega plana navajamo le glavne postavke):

	din
— pokopališka dejavnost	600.000
— elektroenergija, javna razsvetljava in PTT omrežje	3,300.000
— javna snaga	4,393.000
— vodovod in kanalizacija	11,965.000
— ceste	13,858.000
— toplovod	23,000.000
— komunalna oprema zemljišč	27,330.000
— regulacija potokov in rek	7,672.000

	din
— komunalna oprema objektov družbenega standarda	10,500.000
— razni drugi izdatki (tehnična dokumentacija, funkcionalni izdatki in drugo)	8,410.000
— tekoča rezerva	832.000
SKUPAJ:	111,860.000

Podrobna namenska razdelitev po dejavnostih je razvidna iz predloga plana, ki je v javni razpravi. Prednost so dobile dejavnosti, ki so v zaostanku in ki v letu 1979 niso bile realizirane. O realizaciji plana bomo poročali po spre-

jetju zaključnega računa v februarju. Novost v letošnjem planu je, da bo SKIS na priporočilo IS SO Ravne komunalno opremljala zemljišča objektov družbenega standarda, in sicer:

	din
— VVZ Prevalje	2,000.000
— Družbeni dom Prevalje	1,000.000
— Kulturni dom Črna	2,500.000
— VVZ Kotlje	2,000.000
— VVZ Leše	1,000.000
— Osnovna šola Strojna	2,000.000
SKUPAJ	10,500.000

Skupščina SKIS je sklenila, da bo te investicije financirala, če bo odobren stanovanjsko-komunalni kredit v višini 2/3 od navedenega zneska.

ELEMENTI ZA SREDNJEROČNI PLAN 1981—1985

Tudi predlog elementov za srednjeročni plan je v javni razpravi. Po sprejetju stališč, predlogov in pripomb združenega dela bo skupščina SKIS oba planska dokumenta ponovno obravnavala in uskladila interese. Predlog tega plana posebej izpostavlja večje investicije. Te so: izgradnja čistilnih naprav, dograditev kanalizacijskega omrežja, dolinskega vodovoda (Mežica—Prevalje), gradnja toplovoda itn. Pričetek gradnje toplovoda na Prevaljah je načrtovan letos.

Skupne naložbe v komunalno dejavnost v srednjeročnem obdobju bodo po grobi oceni znašale 600.000.000 din. Podroben pregled virov dohodkov in izdatkov je razviden iz gradiva, ki je v javni obravnavi.

RESOLUCIJA O POLITIKI IZVAJANJA DRUŽBENEGA PLANA V OBČINI RAVNE ZA OBDOBJE 1976—1980 V LETU 1980

Izvršilni odbor SKIS je podal pripombe na tisti del resolucije, ki SKIS zadolžuje za izvršitev nalog, ki po presoji IO niso v pristojnosti SKIS. Gre za povezave in modernizacijo cest, ki so republiškega pomena. Resolucija tudi ne navaja pobudnika, ki bo vodil akcijo za sklenitev družbenih dogovorov, npr. za izgradnjo glavnega PTT omrežja in drugo. Na podlagi zvezne, republiške in občinske resolucije je sprejel ukrepe in zadolžitve. Sklenil je, da SKIS sprejema izvajanje resolucijskih ukrepov kot stalno nalogo v procesu nenehnega dopolnjevanja stabilizacijskih prizadevanj.

Skupščina SKIS bo v smislu resolucij načrtovala izgradnjo komunalnih objektov in naprav dolgoročnega pomena. V poštev bodo prišli objekti, ki bodo zagotavljali preskrbo z osnovnimi komunalnimi dobrinami.

Komunalno bo opremljala stavbna zemljišča, kjer je organizirana gradnja, in skrbela za izgradnjo objektov kolektivne rabe. Izgradnjo novih objektov bo načrtovala na realnih virih dohodkov. Prednost bo dajala tudi komunalni opremi zemljišč objektov, ki so namenjeni za vzgojo in izobraževanje, vendar s soudeležbo drugih. Aktivno se bo vključevala v sistem informiranja in organizacije skupščine pri-

lagodila delegatskim interesom. Upoštevala bo svobodno menjavo dela in vplivala na racionalno porabo sredstev v vseh oblikah porabe. Skratka, v cilju resolucijskih ukrepov in stabilizacijskih prizadevanj bo upoštevala selektivnost.

PRENOS INKASNE SLUŽBE KOMUNALNEMU PODJETJU PREVALJE

Na podlagi ugotovitev vseh zborov SO Ravne, da SKIS ni ustrezno organizirana in se ukvarja z dejavnostjo, ki ne sodi v njene okvire, je bil sprejet sklep, da SKIS prenese inkaso vodarine, kanalščine in odvoz smeti na Komunalno podjetje Prevalje. Prav tako prenaša na Komunalno podjetje tudi osnovna sredstva, ker je zakonodaja ta vprašanja rešila tako, da SKIS komunalne objekte financira, nato pa jih prenese v upravljanje DO, kot je Komunalno podjetje Prevalje.

O POSLOVANJU SKIS

V bližnji preteklosti je bilo podanih več pripomb, da SKIS zadev ne rešuje pravilno, da se rešitve oblikujejo v preozkih krogih, da občani premalo vedo o delu in podobno. Na pripombe so samoupravni organi bili pozorni in izrekli prepričanje, da so odločitve sprejete šele, ko o njih razpravljajo delegacije v krajevnih skupnostih. Po njihovem mnenju ni okrnjena samoupravna pravica in dolžnost občanov, temveč je vprašanje, kako se občani vključujejo v delegatski sistem in kako opravljajo delegatske funkcije. Ker so samoupravni organi v SKIS zainteresirani, da pri oblikovanju odločitev in načrtovanju komunalnega standarda sodeluje čimveč delovnih ljudi in občanov, je bilo sklenjeno, da pomembne dokumente, kot so plani, sprejemajo po dvofaznem postopku. Zato so planski dokumenti v razpravi.

Zakonito in pravilno poslovanje nadzira tudi samoupravna delavska kontrola, ki se je sestala pred kratkim in ugotovila, da se strokovna služba ravna po sklepih samoupravnih organov.

Služba družbenega knjigovodstva SR Slovenije, podružnica Maribor, je pri SKIS opravila temeljit pregled poslovanja. Ugotovitve pristojne inšpekcije so, da je poslovanje v skladu s predpisi in sklepi organov upravljanja. Vsekakor so te ugotovitve spodbudne za nadaljnje delo samoupravnih organov in strokovne službe.

T. Ranc

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Občutna nerazvitost v KS Črna

»Krajevna skupnost Črna na Koroškem zajema več kot 50 odstotkov celotne površine ravnenske občine in ima več kot 50 odstotkov občinske državne meje z Avstrijo. V njej danes živi okrog 4.100 prebivalcev. To število pa vsako leto močno upada, saj je npr. leta 1975 živelo v KS Črna v 991 gospodinjstvih 4.460 prebivalcev, od začetka srednjeročnega obdobja 1976—80 pa se je število prebivalcev zmanjšalo za 6 odstotkov. Ob bistveno nespremenjenih življenjskih pogojih v zaselkih Črne, Zerjava, Podpece, Tople, Koprivne, Bistre, Ludranskega vrha, Javorja, Jazbine in Uršlje gore pa je pri takem padcu do konca letošnjega leta moč predvidevati, da se bo število prebivalcev zmanjšalo za okrog 10 odstotkov. Tako je stopnja upadanja prebivalstva v krajevni skupnosti Črna v zadnjih letih zelo zaskrbljujoča, saj je pričakovati podobno tendenco tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju,« je dejal **Stanko Kordež**, tajnik KS Črna.

»Kje so osnovni vzroki za ta najbolj pereči problem v vaši krajevni skupnosti?«

»Osnovne vzroke je treba predvsem iskati v splošni preobrazbi naše družbe iz podeželske v mestno. Tako si tudi naši krajanji, ki živijo v bolj oddaljenih zaselkih, kot so Koprivna, Bistra, Podpeca idr. želijo bivati v urbanih naseljih. Ker pa v Črni nimajo realnih možnosti za bivanje (premalo stanovanj), se odselijo v druge krajevne skupnosti ali celo občine. Tudi v nezaposlovanju je moč iskati vzroke. Odkrito moram povedati, da se je možnost zaposlitve od leta 1965 do 1979 zmanjšala za 5 odstotkov. Ob letni stopnji rasti zaposlenosti v Sloveniji in ravnanski občini, ta podatek zgovorno kaže na nerazvitost in »odmiranje« krajevne skupnosti Črna. Težave pa so tudi pri gradnji družbenih stanovanj, saj vsa ta leta nazaj ni bila enakomerno planirana. To pa zato, ker je rudnik Mežica več novih stanovanj gradil v Mežici kot v Črni. Železarna Ravne stanovanj v Črni sploh ne gradi, kljub temu, da dela v železarni iz Črne precej delavcev in da si ti želijo bivati doma. Ob vsem tem pa je še treba reči, da našim krajanom infrastrukturni objekti nudijo manj socialne varnosti kot v katerikoli

drugi krajevni skupnosti v naši občini.«

»Krajanji KS Črna se že leta srečujete s slabo preskrbo. Kaj ste v sedanjem srednjeročnem obdobju storili za njeno izboljšanje?«

»Treba je reči, da je bila širitev trgovske mreže na koncu Mežiške doline v tem srednjeročnem obdobju vezana na večje število prebivalcev in na večjo kupno moč. Ker na tem področju ni prišlo do planiranega povečanja, obstoječa trgovska mreža, vsaj v Črni zadovoljuje. S tem pa še ni rečeno, da je zadovoljiva tudi preskrba. Kljub temu smo predvidevali mnoge izboljšave in posodobitve v trgovski mreži. Še letos, torej ob izteku sedanjega srednjeročnega obdobja, se bo pričela gradnja trgovine v Zerjavu. Sanirana bo prodajalna v Podpeci. Delno pa se je že izpopolnila opremljenost obstoječih trgovin in njihovih prodajalnih prostorov. Še vedno pa bo ostalo odprto vprašanje gradnja večjega skladišča za potrebe celotne trgovske mreže v KS Črna.«

»Kot kaže, v sedanjem srednjeročnem obdobju ne boste skoraj ničesar storili za razvoj turizma pri vas.«

»Prejšnja leta je razvoj turizma v KS Črna zavirala onesnaženost. Pred nedavnim je bila odpravljena tudi ta prepreka. Prav zato, predvsem pa zaradi naravnih pogojev, ki jih nudi okolje naše krajevne skupnosti, je bilo tudi dokaj smelo planiranje na področju turizma v Črni. Tako je bila planirana izgradnja mnogih športnih objektov (dve skakalnici, smučarska proga z Ludranskega vrha in sprehajalna steza). Nadalje je bilo planirano širjenje počitniških kapacitet, razvijanje kmečkega turizma, odpiranje naselij za postavitev vikendov in ne nazadnje odprtje mejnega prehoda Luže. Ničesar od tega do danes nismo uspeli realizirati. Vzroke za to je treba poiskati v prometni zaprtosti doline, v neusklajenem planiranju z gostinskimi organizacijami, v slabšem delovanju turističnega društva in ne nazadnje tudi v nezainteresiranosti občinskih dejavnikov za razvoj turizma v krajevni skupnosti Črna.«

F. Rotar

Često se tujek zapiči v očesno veznico ali roženico. V tem primeru tujka ne odstranjemo sami, pač pa ga lahko odstrani le zdravnik. Zato poškodovano oko s sterilno gazo prekrijemo, poškodovanca pa napotimo k zdravniku.

Prva pomoč pri kemičnih poškodbah očesa

Ako v oko brizgne jedka snov, ravnamo po naslednjih navodilih: čim hitreje odstranimo jedkino iz očesa, in sicer s takojšnjim izpiranjem s tekočo vodo. Bolje je seveda, če je ta prekuhana in mlačna. Toda ne gre, da bi v nujnem primeru čakali. Važno je, da je jedkovina čimprej odstranjena oziroma izprana.

Kako ravnamo

Poškodovanec naj se uleže, očesno špranjo razširimo, tako da zgornjo veko vlečemo kvišku, spodnjo pa navzdol. Običajno pri izpiranju očesa sodelujeta dve osebi, ker poškodovanec zaradi silnih bolečin oko nehote krčevito zapira. Ako nimamo za izpiranje posebne stekleničke (undina ali brizgalka), vzamemo večji kos gaze ali čistega prelikanega robca, ga namočimo v vodo in nad očesom ožemamo. Če nimamo ničesar navedenega pri roki, lahko vodo izlivamo iz kozarca ali podobne manjše posodice.

Po temeljitom izpiranju oko prekrijemo z gazo ali robcem (obvežemo) ter napotimo poškodovanca takoj k zdravniku.

Če brizgne v oko gašeno apno, pregledamo notranjo stran obeh vek, kajti često se drobec prilepi na notranjo stran veke. Tak drobec skušamo odstraniti s suho va-

KMETIJCI SMOTRNO NALAGAJO SREDSTVA

Za pospeševanje kmetijstva v občini prispevamo letno 0,03% od celotnega prihodka TOZD. Leta 1979 se je na ta način zbralo 752.834,30 din. Od tega je bilo za pospeševanje kmetijstva namenjeno 500.000 din, 252.834,30 din pa za kritje stroškov umetnega osemenjevanja pri veterinarski postaji Prevalje.

V primerjavi z drugimi območji v Sloveniji v naši občini nismo čutili pomanjkanja govejega mesa in mleka. To je dokaz, da so bila zbrana sredstva smotrno naložena.

(Vir: Poročilo Koroške kmetijske zadruge TZE »Trata« Prevalje)

to, navito na konec vžigalice. Često se to posreči šele, ko bomo hkrati izpirali oko.

Izpiranje oči s kamiličnim čajem (ali mlačnimi obkladki) je najboljšje domače zdravilo pri vnetju oči. Oko brišemo v smeri senc proti nosu, a za vsak bris vzamemo nov tamponček oziroma prelikan kosček krpe.

Pravilna in pravočasna pomoč je zelo važna, ker z njo preprečimo še hujše posledice in komplikacije oči. Pri tem pa bi radi opozorili, da je odstranjevanje tujkov s pomočjo raznih palčic ali z umazanimi rokami nevarno in kaj rado pušča nezaželene posledice.

-ts-

S KNJIŽNE POLICE

IZVIRNA DELA

Josip Vidmar, Obrazi, DZS, Lj., 452 str. 380 din.

Obrazi Josipa Vidmarja so skrbno pretehtana zbirka spominskih pričevanj o pomembnih osebnostih slovenske kulture in politične zgodovine XX. stoletja. Ker avtor živim ljudem ne posveča posebne pozornosti, gre v bistvu za galerijo senc, ki so v tem času oblikovale, nekatere pa tudi izoblikovale kulturno in družbeno usodo slovenstva.

Franc Rozman, Socialistično delavsko gibanje na slovenskem Štajerskem, ZB, Lj., 328 str.

Socialistično gibanje delavstva na slovenskem Štajerskem je obsežno napisana monografija, ki kronološko obravnava razvoj delavskega gibanja na slovenskem Štajerskem od začetkov v letu 1868 do prve svetovne vojne. Avtor je delo pripravil več let in z njim zapolnil vrzel v zgodovini delavskega gibanja na slovenskem.

Taras Kermauner, Staja pod Poncami, DZS, Lj., 266 str.

Staja pod Poncami sodi nedvomno med najbolj komunikativne, impresivne in aktualne strani, kar jih je avtor napisal doslej. To ni več esej ali razprava, to je avtobiografska proza, napisana z intelektualno ostrino in osebnim pojmovanjem jezika in stila.

Anton Ingolič, Zgodbe mojega jutra, MK, Lj., 184 str. 215 din.

V tej knjigi obuja pisatelj spomine na jutro svojega nenavadno razgibanega in z ustvarjalnim delom napolnjenega življenja. Gre za avtobiografski zapis, v katerem pa avtor ne razkriva le dogodkov, ki se globoko zarišejo v otrokov spomin zaradi izjemne zanimivosti, odločilnosti ali celo tragičnosti, marveč sega tudi širše.

PREVODI

Josip Broz Tito, Zbrana dela, 5. knjiga, ČZDO Komunist in ZB, Lj., 346 str. 100 din.

Peta knjiga zbranih del Josipa Broza Tita obsega dela, ki so nastala v obdobju od septembra 1939 do septembra 1940, to je od začetka druge svetovne vojne do V. državne konference KPJ. Vsebuje 46 Titovih del in tri dokumente kot priloge.

Piere Accoce — Piere Rentchnick, Bolezni velikih, poljudnoznanstveno delo, ZB, Lj., 274 str. 220 din.

Oba avtorja — prvi je novinar, drugi zdravnik — opisujeta v knjigi bolezni in psihofizične anomalije vodilnih političnih osebnosti zadnjih šestdesetih let. Pomen in vrednost knjige je predvsem v tem, da nas na resen in vendar zanimiv način informira o nekaterih zgodovinskih osebnostih in še o marsičem, kar je včasih ve-

Z D R A V J E

POŠKODBE OČI

Očesne poškodbe so najpogostejše v industriji, dosti jih je tudi v kmetijstvu in pri otrocih pri nevarnih igrar. V industriji nastanejo večkrat pri brušenju, varjenju, kaljenju in pri delu z jedkimi snovmi.

Prva pomoč pri tujku v očesu

Osnovno pravilo očesne higijene je, da si očesa ne mencamo niti ne brišemo z umazanim robcem niti z rokami. Ako solze ne odplavijo tujka iz očesa, ga odstranimo s sterilno gazo ali čistim robcem.

REKREACIJA IN ŠPORT

Kegljanje v TOZD transport

20 posameznikov iz TOZD transport se je pomerilo v internem prvenstvu na 50 lučajev mešano. Prvak je postal Silvo Levjar, ki je podrl 291 kegelj. Za njim se je uvrstila izenačena skupina — Jože Ras 187, Stanko Steharnik 187, Jože Dornik, 184 in Peter Tomaž 183 kegljev.

Prvenstvo železarne v plavanju

Letošnje ekipno prvenstvo železarne je bilo izvedeno v obliki štafetnega plavanja v disciplini 4 x 25 m prosto. Udeležba je bila v primerjavi z dosedanjimi prvenstvi v plavanju zelo dobra — tekmovalo je 17 ekip. Moške ekipe so bile razdeljene v dve starostni skupini. Pri mlajših do 40 let je osvojil prvo mesto TOZD elektrotehničnih storitev z rezultatom 56,6 sekunde. Za zmagovito ekipo so igrali: Alfonz Polajner, Dušan Erženčnik, Zlatko Rošar in Marjan Arnold. Ekipa valjarne je bila druga — zaostala je le za 1/10 sekunde, tretje mesto je osvojilo rezalno orodje.

Ijalo za skrbno čuvano državno skrivnost.

Bob Woodward — Carl Bernstein, Nixonov padec, DZS, Lj., 558 str. 480 din.

Avtorja podrobno opisujeta nemir, ki je nastal v zapleteni strukturi ameriških oblasti ob nenavadnih odkritjih stvarnega in moralnega značaja, ki so spodjedla ugled najvišjega mesta v tej strukturi. Nixonovo osebno nihanje med voluntarizmom in obupom ter končni odstop — vse to je zapisano v knjigi v zanimivi in objektivni obliki.

(Po Knjigi 79)

Kulturna skupnost

Ravne na Koroškem

je sklenila podeliti

Konferenci delegacij za kulturo železarne Ravne

BRONASTO PLAKETO
PREŽIHOVEGA VORANCA
ZA LETO 1979

za ŽIVI DELEŽ

in umetniško moč

pri osveščanju, soustvarjanju in izpričevanju kulturne volje v koroški krajini

RAVNE NA KOROŠKEM 8. FEBRUARJA 1980

Delegacija za kulturo v železarni Ravne je prejela bronasto Prežihovo plaketo, ker se je nenehno aktivno vključevala v kulturna snovanja in s tem bistveno prispevala k samoupravni organiziranosti kulture in aktualizaciji njene problematike. Enako priznanje je prejela tudi komisija za kulturo pri konferenci sindikata železarne Ravne.

V konkurenci veteranov nad 40 let je zmagala valjarne v postavi: Alojz Račnik, Mirko Hrovatič, Tone Godec in Zdravko Videršnik.

Pri ženskah je bila kompletna samo ekipa valjarne, ki je osvojila naslov prvakinj v postavi: Marija Piešičnik, Slavka Klančnik, Danica Banič in Romana Skrubej.

In še značilnost letošnjega plavalnega prvenstva: TOZD metalurške proizvodnje je bil na tem prvenstvu številčno množično zastopan in po rezultatih najuspešnejši. Morda ni umestna pripomba, da lahko primerjamo rezultate gospodarjenja v lanskem letu z dosežki na rekreacijskem področju.

ODBOJKA

V zveznih in republiških ligah sta bili na sporedu prvi dve koli spomladanskega prvenstva.

V garderobi DTK

V prvi ženski zvezni ligi so imele igralkice Fužinarja dve najtežji tekmi z vodilnima ekipama. V prvi so naša dekleta igrala na Ravnah proti državnim prvakinjam — Crveni zvezdi iz Beograda — in uspela osvojiti set proti fizično in tehnično močnejšim nasprotnicam. Osvojeni set je rezultat izredno uspešnega bloka. Ponovno pa smo videli, da je še vedno najslabši element sprejem servisa. V drugi tekmi je nastopil Fužinar proti vodilni ekipi Radničkemu v Beogradu in po pričakovanju izgubil s 3:0, vendar ne katastrofalno, kar je razvidno iz osvojenih točk v posameznih nizih (10, 4, 7).

V drugi zvezni ligi sta se v prvem kolu pomerila Mežica in Fužinar. Tudi tokrat so bili Ravenčani boljši in zmagali s 3:1. V drugem kolu je gostoval Fužinar v Mariboru in izgubil z vodilno ekipo Stavbarja s 3:1. Mežičani so gostovali v Kamniku in nepričakovano visoko izgubili s 3:0 proti razigranim domačinom, ki sta jim bila naklonjena oba sodnika.

PLAVANJE

Mladinsko prvenstvo Slovenije

V Ljubljani je bilo ekipno in posamično prvenstvo Slovenije v mladinski konkurenci. Nastopilo je enajst ekip. Zmagala je Ljubljana pred Fužinarjem, ki je na tem prvenstvu nastopil samo s petimi tekmovalci.

Najuspešnejši udeleženeec prvenstva je bil naš Miran Kos, ki je sedemkrat nastopil in sedemkrat zmagal. Pri dekletih je bila najboljša Adreja Cesnik, ki je zmagala štirikrat in dosegla nov državni rekord za mlajše mladinke na 100 m hrbtno s časom 1:08,5. Bogdan Sovinc je bil v svoji kategoriji dvakrat drugi na 100 in 200 m prsno; podoben uspeh je dosegel Boris Pesičar, ki je osvojil drugi mesti na 100 in 200 m hrbtno. Marta Kos pa je osvojila dve bronasti kolajni.

NAMIZNI TENIS

Mladinsko prvenstvo Slovenije

V Kranju je bilo mladinsko prvenstvo Slovenije za posameznike in dvojice. Pri fantih je zmagal Bojan Pavič, ki je v finalnem srečanju premagal kandidata za državno reprezentanco Stebliha iz Maribora. Iztok Janežič si deli tretje do četrto mesto.

Med dekletih je bila Barbika Logar tretja.

Pri moških dvojicah je zmagal naš par Janežič — Pavič.

Ženska dvojica Logar — Trbižan je osvojila tretje mesto, s tem da je bila v polfinalu poražena od kasnejših zmagovalk Ojstrškove in Krsnikove.

Pri mešanih dvojicah sta bila Janežič in Trbižan tretja.

Množičnost in rivaliteta sta med osnovnimi pogoji za kvaliteto. Tako je tudi pri našem namiznem tenisu. Mešana dvojica Janežič — Trbižan je v četrtfinalnem srečanju izločila naš par Pavič — Logarjevo.

ATLETIKA

Spomladanski kros

Na republiškem spomladanskem krosu, ki je bil v Kopru, je ekipa mladink Koroškega atletskega kluba osvojila prvo mesto v postavi: Skuk, Krejan, Sredenshek in Peserl. Med posameznicami se je Skukova uvrstila na peto mesto.

Zimska prvenstva Slovenije

V Mariboru je osvojil Zeljko Pesič tretje mesto v metu krogle v mladinski konkurenci.

ske, Romunije, Svice in Jugoslavije. V izbrani jugoslovanski ekipi sta nastopila tudi mlada smučarja Fužinarja: Boris Maklin pri starejših in Dušan Zagar pri mlajših pionirjih. Izreden uspeh je dosegel Dušan Zagar, v veleslalomu se je uvrstil na drugo mesto za avstrijskim državnim prvakom Petrom Wirnsbergerjem, v slalomu pa je osvojil v močni konkurenci prvo mesto. Maklin je bil v veleslalomu trinajsti, v slalomu pa drugi za evropskim prvakom Rokom Petrovičem.

Dušan Zagar na neuradnem evropskem prvenstvu

V italijanskem smučarskem središču Monte Bondone so se pomerili najboljši evropski pionirji v slalomu in veleslalomu.

Pri mlajših pionirjih je tekmoval Dušan Zagar. V slalomu je naredil napako in osvojil 23. mesto, zelo dobro je vozil veleslalom in se kot najuspešnejši mlajši pionir uvrstil na odlično peto mesto.

Kategorizacijski tekmi

V Mežici so tekmovali cicibanji in mlajši pionirji vzhodne regije. Koroški smučarji so osvojili naslednja mesta:

Cicibanke: 1. Vanja Napotnik, Mežica, 2. Katjuša Pušnik, Crna, 3. Mateja Srebre, Crna.

Cicibanji: 1. Tomaž Kostanjevec, Fužinar, 3. Darjan Cekon, Fužinar, 4. Robi Kranjc, Crna.

Mlajše pionirke: 4. Mojca Pumps, Crna, 7. Mirjam Videmšek, Fužinar, 8. Urška Navodnik, Fužinar.

Mlajši pionirji: 3. Aleš Pustoslemšek, Mežica, 4. Pavli Čebulj, Fužinar, 5. Darko Slabe, Crna.

Pri Ošvenu so se pomerili mlajši in starejši pionirji ter mlajši mladinci.

Uvrstitve naših smučarjev:

Mlajše pionirke: 1. Mirjam Videmšek, Fužinar, 3. Saška Kamnik, Fužinar, 4. Mirjam Lihteneger, Prevalje.

Mlajši pionirji: 2. Aleš Pustoslemšek, Mežica, 3. Matej Čuješ, Fužinar, 4. Darko Slabe, Crna.

Starejši pionirji: 1. Jani Ažnoh, Fužinar, 2. Boris Maklin, Fužinar, 5. Lojzi Potočnik, Fužinar.

Mlajši mladinci: 1. Janko Pisar, Mežica.

Na Ošvenovem travniku se je pomerilo 163 najboljših smučarjev iz 11 klubov v slalomu.

Cicibanke: 2. Mateja Srebre, 3. Katja Skrinjer, 7. Doroteja Pustoslemšek, 9. Vanja Napotnik, 10. Barbara Volčanšek.

Mlajše pionirke: 2. Mirjam Videmšek, 6. Mirjam Lihteneger, 7. Saška Kamnik, 10. Urška Navodnik.

Cicibanji: 1. Darjan Cekon, 3. Robi Kranjc, 4. Tomaž Kostanjevec, 5. Srečko Škvorc.

Mlajši pionirji: 1. Dušan Zagar, 2. Ahac Navodnik, 5. Matej Čuješ, 6.

V bloku

Darjan Cekon, 7. Darko Slabe, 9. Blaž Jelen.

Državno mladinsko prvenstvo

V Kranjski gori je bilo državno prvenstvo v slalomu in veleslalomu. Nastopili so vsi mlajši mladi jugoslovanski smučarji — razen Jureta Franka.

Koroški tekmovalci so osvojili naslednja mesta: Mateja Koren je bila v slalomu šesta, v veleslalomu pa peta.

Miran Stefanovič je osvojil četrto mesto pri veleslalomu in enajsto pri slalomu.

Pri mlajših mladincih je bil Lojze Potočnik 18. v slalomu. V veleslalomu je bil Sašo Kranjc 14., Jani Ažnoh pa 18.

REPUBLIŠKA PRVENSTVA

Cicibani

Pri Končniku v Topli se je za naslov republiških prvakov potegovalo 146 cicibanov in cicibank.

Pri fantih je zmagal Grašič iz Skofje Loke pred Tomažem Kostanjevcem in Darjanom Cekonom oba Fužinar. Med dekletki so bile najboljše cicibanke iz Crne. Prvo mesto je osvojila Katjuša Pušnik, druga je bila Mateja Srebre, tretje mesto pa je osvojila Mežičanka Vanja Napotnik.

Starejši pionirji

Na Zatrniku se je pomerilo 150 pionirjev in pionirk. Pri fantih je bil med koroškimi predstavniki najuspešnejši Boris Maklin, ki je bil dvanajsti tako v slalomu kot v veleslalomu. Dušan Zagar (še mlajši pionir) pa je osvojil 16. mesto v slalomu in 18. mesto v veleslalomu.

Tekma vrhunskega razreda

Na Koblj so se pomerili naši najboljši smučarji — vendar brez A in B reprezentantov. Miran Stefanovič je ponovil letošnje uspehe in zmagal tako v slalomu kot v veleslalomu.

SMUČARSKI TEK

Republiško pionirsko prvenstvo

V Ratečah so se pomerile pionirke in pionirji v solo tekah in štafetah. Več uspeha so imele štafete Fužinarja. Dekleta so osvojila drugo mesto v postavi: Alenka Bauče, Tanja Kolar in Dominika Vidovič. Fantje so bili peti v postavi Boris Nabernik, Robi Kolar in Damjan Kokolj.

Pri mlajših pionirkah pa je bila Vidovičeva peta, Tanja Kolar pa sedma.

Pri starejših pionirkah pa se je Jelka Bauče uvrstila na osmo mesto.

Hotuljski veleslalom

Novo ustanovljeni TVD Partizan Kotlje je organiziral v nedeljo 3. tekmovalce v veleslalomu pri Oženu. Nastopilo je 60 tekmovalcev — od predšolskih otrok do upokojencev.

V posameznih kategorijah so bili najboljši:

Cicibanke: Mateja Rudolf pred Špelo Rus.

Pri mladinkah je bila najboljša Valerija Jamer, druga pa Bernarda Rudolf.

Med članicami je zmagala Jožica Hercog, druga je bila Marija Rudolf, tretja pa Milena Zagernik.

V kategoriji veterank je osvojila prvo mesto Slavka Potočnik.

Pri cicibanih je zmagal Roman Gorenšek pred Davidom Vevarjem in Urošem Fišerjem.

Pri pionirjih je bil prvi Bojan Hercog, drugi Janez Jehart, tretji pa Miran Urnaut.

Pri mladincih je osvojil prvo mesto Jože Kacil, drugi je bil Robi Hercog, tretji pa Miran Česenjak.

Pri članih je zmagal Jure Potočnik pred Bertijem Zagernikom in Zmagom Breznikom.

Med veterani je bil prvi Flori Kotnik, drugi Kristl Verdinek, tretji pa Tone Potočnik.

S. F.

SAH

Februarskega hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 80« se je udeležilo 18 šahistov. Zmagal je Niko Ristič, 14,5, drugi je bil Boris Grzina, 13,5, 3. Danilo Peruš, 13, 4. Jože Jesenek, 12, 5. Franc Rotovnik, 12, 6. Andrej Erjavec, 11, 7. Prosenc, 10,5, 8. Komarica, 10, 9. Zunec, 9, 10. Uršič, 8,5 itd.

Po dveh letošnjih turnirjih vodi Niko Ristič 50. Sledijo Danilo Peruš 35, Boris Grzina 31, Jože Zunec 17, Franc Rotovnik 14, Jože Jesenek 12, Juričan in Prosenc 8, Erjavec in Komarica 6, Prevorčič 2 in Uršič 1.

18. PIONIRSKO REPUBLIŠKO PRVENSTVO V SAHU NA RAVNAN

Od 14. do 19. marca 1980 bo na Ravnah v osnovni šoli Koroški jeklarji 18. pionirsko republiško prvenstvo v šahu za posameznike in posameznice, rojene 1. 1965 in mlajše. O rezultatih (posebej o onih naših predstavnikov) bomo poročali v naslednji številki.

Viktor Pesjak

NOZI NA NEGU

Izvršni odbor sindikata Industrijskih nožev je v sodelovanju z OO ZSMS priredil tekmovalce v sankanju. Start je bil na Ivarčkem jezeru, cilj pa pri Rimskem vrelcu. Pri moških je bil najhitrejši Franc Cas z rezultatom 2,95. Sledijo: Iztok Flis 3,57, Leopold Srebotnik 3,58, Mihael Jamnik 3,83, Janko Havle 3,87 itd. Tekmovalne sani: Anton Gostenčnik 3,00. Pri ženskah je najhitreje prevzela progo Marjeta Grubar z rezultatom 3,78. Sledijo: Marjeta Kotnik 4,33, Ida Polovšek 4,50, Majda Horjak 4,75, Marija Ratej 4,75, Poldika Jelen 5,67, Ivanka Kunc 5,67 itd.

Po tekmovalcu je bila na Rimskem vrelcu zakuska in razglasitev rezultatov. Najhitrejši so prejeli praktične nagrade.

-ervi-

DELO KARATE KLUBA V LETU 1979

Klub je z rednim delom pričel 16. januarja 1979. Delo je bilo zaupano Ervinu Pečniku (mojstru karateja 1 DAN). Pod njegovim vodstvom je starejša skupina 15 karateistov trenirala cele tri mesece dvakrat na teden po dve uri.

V začetku aprila je strokovno delo z mladimi prevzel Bruno Borovnik (mojster karateja 1 DAN). Pod njegovim vodstvom so člani kluba redno vadili vse do šolskih počitnic. V septembru smo nadaljevali z rednim delom. Razpisali smo začetniški tečaj, v katerega se je vpisalo 89 občanov, pretežno mladih. Tako je imel klub že 104 aktivne člane, ki so trenirali v dveh skupinah, in sicer v začetni in nadaljevalni skupini. Začetna skupina z 89 člani je trenirala dvakrat tedensko po dve uri na balkonu v telovadnici DTK. Enkrat smo se sestali tudi na teoretičnem treningu, kjer smo se s pomočjo diaepiskopa in literature približe spoznali s tem borilnim športom in tehniko, ki so jo člani v tečaju predelali in nekateri tudi osvojili.

Starejša skupina 23 članov je prav tako trenirala dvakrat tedensko po dve uri in se enkrat sestala na teoretičnem treningu.

Člani kluba so trikrat opravljali izpite za šolske pasove in imajo danes naslednje:

1 član ima drugi beli pas, 15 članov ima tretji beli pas, 21 članov ima rumeni pas, 7 jih ima oranžni pas in 10 zelenega. Skupaj je uspešno opravilo izpite kar 54 članov kluba.

Ko so starejši člani osvojili določeno stopnjo znanja karateja, smo pričeli z internim klubskim prvenstvom. Na internih prvenstvih, ki so konec vsakega meseca, se vsi člani kluba pomerijo med seboj v športni borbi in tehniki. Tisti, ki so na vseh tekmovalnih zbrali največ točk in s tem postali prvaki kluba, bodo klub zastopali na raznih tekmovalnih in prireditvah zunaj Ravn.

11. 3. 1979 smo priredili že 5. prvenstvo Koroške, s čimer smo proslavili 10. obletnico kluba. Na tem turnirju je sodelovalo 41 karateistov iz 11 karate klubov SRS.

Člani kluba so sodelovali na mladinskem prvenstvu. Zvone Petrič je v posrednji kategoriji osvojil prvo mesto in si s tem priboril pravico sodelovanja na republiškem prvenstvu. Člani kluba so tudi kot opazovalci sodelovali na raznih republiških prireditvah.

Klub je ob koncu leta štel 54 aktivnih članov, to je tistih, ki aktivno vadijo. Od tega je 47 moških in 7 deklet. V klubu aktivno dela z mladimi le en strokovni delavec, vodi pa klub 13 aktivnih funkcionarjev. Skupno dela v njem 63 aktivnih članov.

Uspeh bi bil še večji, če bi imeli za vadbo večji prostor. Sedanj prostor je za nadaljnje uspešno delo in razvoj kluba vsekakor premajhen. Prav zaradi prostora je bilo v klubu tudi toliko osipa.

Bruno Borovnik

6. PRVENSTVO KOROŠKE V KARATEJU

Karate klub Ravne bo priredil 6. prvenstvo Koroške v nedeljo, 16. 3. 1980 v telovadnici osnovne šole Prežihove-

ga Voranca na Ravnah. Tekmovalje se bo pričelo ob 10. uri in bo trajalo približno do 13.30, ko bo sledila razglasitev rezultatov in podelitev nagrad.

Vabimo vse ljubitelje tega športa, da si prireditev ogledajo.

STEP

Deset mladih deklet se razpostavi po starem parketu v stari telovadnici, ki je slabo razsvetljena. A ko vključijo glasbo in zanihajo s telesi, vse to ni več važno. Dolgi lasje zaplavajo po zraku, stopala se kdaj komaj dotikajo tal, roke iščejo skladnost z gibi glave in bokov. To je impresivna govornica telesa, ki v temelju izpoveduje svobodo in sproščenost, ob tem pa tudi upor, strah, zgroženost, ljubezen in smrt.

Treba jih je videti, da pride v zavest, kako bogata izpovedna moč se skriva v naših telesih.

Ta dekleta, ki so večidel srednješolke, nekatere pa mlajše, so doma v Mežici. Vodi jih mlada Metka Vevar, ki jo je za ples navdušila učiteljica telovadbe iz Mežice.

»Step«, kakor se skupina imenuje, je lani zelo navdušila na prireditvi Naša beseda in tudi letos se skrbno pripravljajo nanjo. Voditeljica ni šolsko stroga, saj jim pušča veliko ustvarjalne svobode. Tako dekleta ne »posnemajo« le nje, ampak si izmišljajo nove gibe in izraznost same.

Dogovarjajo se z ansamblom Kora, da bi skupaj pripravili večer s plesom na njihovo in svojo glasbo. Upajmo, da jim bo to uspelo, saj bi v naše tradicionalne kulturne prireditve vnesli s tem nekaj svežine.

ŠAH

Klubskega prvenstva za leto 1980 se je udeležilo 11 šahistov. Igrali so po Bergerjevem sistemu 11 kol — vsak z vsakim. Prvo kolo so odigrali 16. decembra 1979. leta, zadnje pa 17. februarja 1980 in porabili 450 ur časa samo za igranje dvobojev. Zanimivo bi

bilo vedeti, koliko so porabili še za priprave, vendar je priti do teh podatkov zelo težavno.

Naslov klubskega prvaka je osvojil Jože Jesenek, ki ni izgubil s nobenim nasprotnikom, remiziral pa le s Perušem, Rotovnikom in Salamunom in osvojil 8,5 točke. Drugouvrščen Danilo Peruš je osvojil 7,5 točk zaradi izgubljene partije proti Prevorčiču in z remiji proti Grzini, Jeseneku in Žuncu. Tretje mesto je osvojil Herbert Komarica, s 6,5 točkami. Četrto mesto je osvojil s 6 točkami Niko Ristič. 6 točk ima tudi petouvrščen Tone Prevorčič, razporedil pa ju je kriterij večjega števila zmag. Na 6. mesto se je uvrstil Franc Rotovnik s 5,5. Sedmi je bil Jože Zunec s 4,5 točkami, osmi Mirko Hrovatič s 4 točkami, deveti Boris Grzina z 2,5 točkami, kolikor jih je osvojil tudi desetouvrščen Alojz Salamun, enajsto mesto pa je zasedel Marjan Uršič z 1,5 osvojenjo točko.

Na tem turnirju je osvojil 2. kategorijo Franc Rotovnik, vsi ostali pa so svoje kategorije potrdili za nadaljnje obdobje. Najbolje uvrščeni so si priborili pravico udeležbe na občinskem prvenstvu.

Viktor Pesjak

RADIO EREVAN

Vprašanje: »Je možno dvigniti potenco s pomočjo korenčka?«

Odgovor: »Načelno da, ampak jo je težko pričvrstiti.«

Vprašanje: »V naši trgovini so dobili pištole in ure. Mogoče je kupiti samo uro ali samo pištolo. Kaj naj kupim?«

Odgovor: »Kupite pištolo, z njo boste lahko vsak trenutek prišli do ure.«

Vprašanje: »Ali lahko moški zanosijo?«

Odgovor: »Načelno ne, a poskušajo vedno znova.«

Sproščenost

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. januarja 1980 do 20. februarja 1980

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Gradišnik Majda	28. 3. 1960	SŠ ekonomski tehnik	DS KSZ	prva zaposlitev (za določen čas)
2.	Hudobreznik Alojz	2. 6. 1937	PK vozač rude	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
3.	Kordež Stanislav	7. 5. 1959	KV rezkalec	rezalno orodje	iz JLA
4.	Krautberger Damijan	1. 9. 1959	KV prodajalec	komerciala	iz JLA
5.	Mavrin Marjan	30. 3. 1954	KV prodajalec	SGV	iz druge delovne organizacije
6.	Mermal Emil	25. 5. 1946	VSS organizator dela	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
7.	Mihev Ivan	20. 11. 1959	KV strojni kovač	kovačnica	ponovna zaposlitev v ZR
8.	Mihev Stanko	3. 9. 1957	SŠ elektrotehnik	kovačnica	prva zaposlitev
9.	Mlatej Jože	7. 3. 1946	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
10.	Mozgan Franc	1. 2. 1957	NK delavec	kalinica	iz druge delovne organizacije
11.	Perger Silva	27. 9. 1953	NK delavka	energija	iz druge delovne organizacije (za določen čas)
12.	Petrovič Jože	26. 4. 1957	SŠ strojni tehnik	raziskave in razvoj	iz JLA
13.	Praznik Vincencija	7. 1. 1950	NK delavka	DS kadr. splošnih zadev	za določen čas
14.	Prosenec Bojan	20. 5. 1953	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
15.	Pušnik Drago	30. 4. 1959	KV strugar	stroji in deli	iz JLA
16.	Ružička Ivka	6. 6. 1958	NK delavka	transport	za določen čas
17.	Selišnik Roman	20. 10. 1957	KV ključavničar	kovinarstvo	iz JLA
18.	Smolar Marko	22. 9. 1959	KV strojni ključavničar	stroji in deli	iz JLA
19.	Terbovšek Valerija	9. 12. 1940	NK delavka	DS kadr. splošnih zadev	iz druge delovne organizacije
20.	Tušek Danilo	27. 12. 1956	VSS inženir metalurgije	DS za gospodarjenje	štipendist ZR
21.	Zavolovšek Bojan	18. 1. 1959	KV strojni ključavničar	energija	iz JLA

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Arnold Ivan	4. 8. 1924	VK skoblar	industrijski noži	starostna upokojitev
2.	Bartulovič Srečko	26. 6. 1959	KV str. ključavničar	pnevm. stroji	dana odpoved
3.	Borko Miran	29. 6. 1961	KV rezkalec	rezalno orodje	v JLA
4.	Bučinek Janko	7. 10. 1960	NK delavec	jeklarna	v JLA
5.	Gorinšek Lizika	19. 11. 1927	NS	DS kadr. splošnih zadev	starostna upokojitev
6.	Hudournik Jože	26. 2. 1958	NK delavec	kovinarstvo	dana odpoved
7.	Krajnc Srečko	1. 11. 1958	KV strugar	pnevm. stroji	dana odpoved
8.	Mahmudovski Sirija	15. 11. 1960	NK delavec	jeklarna	izključen po sklepu disc. komisije
9.	Miševski Đorđe	1. 9. 1957	NK delavec	jeklarna	v JLA
10.	Okrogelnik Ivan	26. 11. 1961	KV str. ključavničar	energija	v JLA
11.	Paternuš Vladimir	4. 1. 1961	KV rezkalec	industrijski noži	v JLA
12.	Pešl Franc	28. 3. 1950	NK delavec	jeklarna	invalidska upokojitev
13.	Petavar Marija	7. 11. 1927	KV frizerka	družbeni standard	potek pogodbe
14.	Peter Adolf	4. 12. 1954	VŠ dipl. inž. el.	elektrotehn. storitve	v JLA
15.	Prislan Sašo	14. 2. 1955	PK ključavničar	vzmetarna	samovoljna zap. dela
16.	Rek Alojz	20. 6. 1961	KV brusilec	stroji in deli	v JLA
17.	Rožej Franc V.	3. 3. 1958	KV str. ključavničar	pnevmatični stroji	dana odpoved
18.	Rudl Jože	5. 3. 1960	KV ključavničar	rezalno orodje	v JLA
19.	Skrbinšek Silvo	16. 12. 1961	NK delavec	kovačnica	v JLA
20.	Slatinek Igor	15. 3. 1961	KV str. ključavničar	energija	v JLA
21.	Sušec Avgust III.	10. 8. 1953	KV zidar	raz. in razvoj	v JLA
22.	Šteharik Marta	13. 10. 1952	NK delavka	rezalno orodje	dana odpoved
23.	Videtič Leopold II.	19. 9. 1961	KV str. kalupar	jeklolivarna	v JLA
24.	Vogrin Miran	21. 9. 1957	NK delavec	stroji in deli	v JLA
25.	Založnik Alojz	15. 1. 1961	NK delavec	stroji in deli	v JLA

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca	Izgubili lastnost delavca
1 — VSS inženir metalurgije	1 — VŠ dipl. inž. el.
1 — VSS organizator dela	1 — VK skoblar
1 — SŠ elektrotehnik	5 — KV strojnih ključavničarjev
1 — SŠ ekonomski tehnik	2 — KV rezkalca
1 — SŠ strojni tehnik	1 — KV brusilec
3 — KV strojni ključavničarji	1 — KV strugar
1 — KV rezkalec	1 — KV str. kalupar
1 — KV strugar	1 — KV zidar
1 — KV kovač	1 — KV frizer
2 — KV prodajalca	1 — PK ključavničar
1 — PK vozač rude	1 — NS
7 — NK delavcev	9 — NK delavcev

NESREČE PRI DELU V FEBRUARJU

Marija Kamnik, TOZD jeklolivarna — pri izdelavi jeder na jedrarskem stroju ji je pomična plošča stisnila prstanec desne roke.

Jože Pačnik, TOZD kovačnica — pri zagrezovanju fazonskega odkovka ga je ročaj zagrezala udaril po zapestju leve roke.

Miran Čebulj, TOZD valjarna — pri poravnavanju gredic na stolicah ga je gredica stisnila za prstanec desne roke.

Albin Kapel, TOZD valjarna — pri odlaganju veza valjanih profilov ga je ta udaril po licu in obrazu.

Herman Pavšer, TOZD valjarna — pri adjustiranju ploščatega ma-

teriala si je poškodoval kazalec leve roke.

Ivan Fedler, TOZD jeklolivarna — pri prehodu prek valjnice mu je spodrsnilo, pri čemer si je poškodoval gleženj leve noge.

Franjo Lopatni, TOZD jeklarna — pri postavljanju kokila je s kolonom udaril ob kokilo.

Srečko Brkič, TOZD jeklarna — pri razmeščanju kap za V-20 se mu je ena skotalila na nart desne noge.

Pavel Kopmajer, TOZD jeklolivarna — pri poravnavanju ulitka mu je ta zdrsnil na levo roko ter mu poškodoval palec.

Albert Frajdl, TOZD kovačnica — pri odlaganju kovane gredice mu je odrezani del gredice padel na nart leve noge.

Josip Škvorc, TOZD valjarna — pri brušenju gredice mu je padel tujek v oko.

Slavko Šuler, TOZD kovačnica — pri odpenjanju verige z žerjavnega kavlja se mu je škripec prevrnil na levo nogo ter ga udaril po stegnu.

Alojz Sešel, TOZD jeklarna — pri brizganju jekla iz ponovce se je umaknil, pri tem je padel s podesta ter si poškodoval desno nogo in prsni koš.

Ivan Pečovnik, TOZD valjarna — pri rezanju valjanih gredic na odrezilnem stroju mu je ena padla na levo roko ter mu poškodovala dlan.

Slavko Gregorc, TOZD jeklarna — pri tehtanju FeMn je z levo nogo zadel ob rob tehtnice ter si jo poškodoval.

Dragoslav Čavar, TOZD jeklarna — pri sestopu s podesta je stopil na opeko, pri čemer si je izvinil desno nogo v gležnju.

Hasani Said, TOZD jeklolivarna — pri prestavljanju zaboja z ulitki je dobil desno nogo pod zaboj, pri čemer mu je stisnilo palec.

Martin Krajčič, TOZD valjarna — ob valjarski armaturi se je spotaknil, pri čemer si je poškodoval gleženj leve noge.

Franc Lajbaher, TOZD kovačnica — pri nakladanju kovanih palic na voz se mu je ena skota-

NAŠA UPOKOJENCA

Ivan Arnold, roj. 4. 8. 1924, v železarni od 12. 2. 1947, nazadnje v tozd industrijski noži kot delovodja. Star. upokojen 15. 2. 1980.

Franc Pešl, roj. 28. 3. 1950, v železarni od 22. 11. 1971, nazadnje v tozd jeklarna kot pomočnik zidarja. Inval. upokojen 31. 1. 1980.

lila na desno roko ter mu stisnila srednji del.

Viktor Krivec, TOZD jeklarna — v času eksplozije je popravljaval žleb pri peči; pri tem je dobil manjše opekline po telesu. Ko pa je odskočil, si je poškodoval koleno leve roke.

Ivan Šrot, TOZD jeklarna — v času eksplozije je šel mimo 40 t elektro obločne peči. Pritisk ga je vrgel ob zaboj, pri čemer si je poškodoval desno roko v zapestju.

Brane Nikič, TOZD valjarna — pri potiskanju valjanih palic po vlečnih kolesih odrezilnega stroja sta mu palici stisnili palec desne roke.

Branko Dežman, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri razrezu trdega lesa na krožni žagi je prišlo do povratnega udarca, pri čemer mu je odrezana letev priletela v desno stran trebušnega predela. Zaradi udarca je dobil vreznino in udarnino v spodnji del trebuha.

Roman Plesnik, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med popravilom poškodovanega podesta na 25 t elektro obločni peči je po-

dest nenadoma popustil ter se nagnil, tako da je zdrsnil v globino ter dobil udarnino po telesu.

Marija Štaudeker, TOZD priprava proizvodnje — z glavo je zadela ob vzvratno vozeči tovornjak, pri čemer je dobila lažji pretres možganov.

Jože Bahč, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med potjo od delovnega mesta do delavnice mu je na poledenelem cestišču zdrsnilo.

Anton Ring, TOZD priprava proizvodnje — pri zlaganju kovanega materiala okroglega profila se mu je en kos skotalil na palec desne noge.

Marjan Mihev, TOZD komerciala — pri nakladanju FeCr karboreja v grudah ga je stisnilo za mezinca na desni roki.

Karel Pušnik, TOZD elektrotehniške storitve — med prestavitvijo rotorja elektro motorja ga je stisnilo za prstanec na levi roki.

Milan Laznik, TOZD pnevmatični stroji — pri montaži lafete mu je jarem stisnil prstanec leve roke.

Jože Kolar, TOZD stroji in deli — pri brušenju noža mu je ta zdrsnil in si je pobrusil palec.

Olga Burjak, TOZD stroji in deli — pri brušenju orodja ji je kljub zaščitnim očalom padel tujek v levo oko.

Slavka Šimenc, TOZD stroji in deli — pri poravnavanju kosov v primežu se je s kladivom udarila po palcu leve roke.

Franc Božič, TOZD vzmetarna — pri popravilu orodja se mu je zlomil ročaj kladiva in mu poškodoval prstanec leve roke.

Ivan Modrej, TOZD rezalno orodje — pri prenašanju materiala od odlagalnega mesta na stružnico, mu je material zdrsnil in si je poškodoval sredinec desne roke.

ZAŠČITIMO GOZDOVE PRED POŽARI

Le trenutek nepazljivosti je treba, odvržena vžigalica ali cigaretni ogorek, lahen sunek vetra, in že se razplamti požar. Škoda je težko ali skoraj nemogoče popraviti. Ne le rastline, tudi živali so žrtve gozdnih in travniških požarov.

Posebej nevarno je spomladansko obdobje. Se se spominjamo dveh gozdnih požarov, ki sta pred leti uničila že tako borno vegetacijo v gornjem delu naše doline. Opozorilo je bilo za nas boleče, zato pa je naša skrb za varstvo pred požari toliko bolj obvezujoča.

Trajne uspehe lahko zagotovi le skupna akcija v okviru družbene samozaščite. Usklajena prizadevanja vseh DPO po krajih in v občini, gozdarskih in drugih OZD,

vzgojnovarstvenih ustanov, taboriških odredov in planinskih društev, štabov CZ pri KS in občini, postaji milice in vseh področnih gasilskih društev so prvi pogoj za obvarovanje občine pred težkimi naravnimi katastrofami.

K uspešnosti akcije: »Varujmo zeleno bogastvo, koroške gozdove, pred požarom!« lahko pripomoremo vsi z odgovornim odnosom in ravnanjem ob kritičnih tednih, ko še posebej ni primerno kurjenje ob gozdovih ali celo v njih in požiganje suhe trave na travnikih.

Gre za naše okolje, lepoto in bogastvo naše doline!

SPOROČILO UREDNIŠTVA

Zaključek redakcije in prelome številke Informativnega fužinarja sta šla navzkriž z dvema pomembnima kulturnima prireditvama: z zaključnim koncertom »Od Pliberka do Traberka« in s premiero igre »Fužina« Mitje Šipka. Zaradi pomanjkanja prostora tudi niso objavljeni teksti: »Nove knjige v strokovni knjižnici«, »Proza našega delavca« in »Filatelijska«.

O vsem tem bomo torej brali v naslednji številki 1. aprila, prizadejte pa prosimo za razumevanje.

Urednik

RUDI KREBS

Med vrste naših sodelavcev je stopil več kot pred 30 leti. V ravnenski železarni je pustil svojo mladost in življenjsko moč. Tudi njegov delež ustvarjanja je vgrajen v stavbi našega današnjega življenja.

Vstopil je v življenje poln idealov, kot pač vstopa vsak mlad človek. In na svoji življenjski poti je srečal mnoge sopotnike, ki so sooblikovali tudi njegovo življenjsko pot, kajti vsaka življenjska pot je skupna in nikoli je človek ne prehodi sam. Zdaj, ko se je Rudijeva pot končala, njegovi sopotniki vemo, da smo ostali dolžniki enemu življenju, ki je bilo natančno tako človeško, kot je naše.

Dobro srce in velika delovna moč sta bili njegovi odliki, dokler mu je zdravje dopuščalo.

Svoje soljudi običajno sodimo po zunanjih znakih, le redko pa smo sposobni pogledati se v bistvo njihove narave. Zato so človeške ocene vedno relativne: enkrat pretirano rožnate, drugič neodgovorno temne. Pravo bistvo člove-

ka pa je skrito v srcu vsakega posameznika in samo njega.

Pustimo torej ocenjevanje človeka, če nočemo, da bi sami bili ocenjeni. Rudija se bomo spominjali po njegovih odlikah, s katerimi je pomagal graditi srečnejši dan tudi drugim, vsem nam in vsej družbi.

Spominjali se bomo njega in vseh sodelavcev, ki so svoje življenje vzdali tudi v naše domove.

Našel je mir v osrčju Gore. Slava mu!

Njegovi sodelavci

ZAHVALA OB SMRTI DR. FRANCA SUŠNIKA

Ko nam je ugašal

oče, njegov iskrivi duh, ste ga obiskovali in bili z njim. Ko nam je umrl, ste ga počastili, kot da ga je že zapisala slovenska zgodovina. Zahvaljeni za ta spomin! Janko, Franc, Tone, Matjaž

Na Prevaljah, na dan pogreba 23. februarja 1980

ZAHVALA

Ob hudi izgubi dragega očeta in dedka **Silvestra Čekona** se iskreno zahvaljujemo vsem sostanovalcem 3. bloka na Čečovju 10 a, Pralnici, TOZD jeklarni in drugim za darovane vence in cvetje. Iskreno se zahvaljujemo godbi železarne, tov. Florjančiču in gospodu kaplanu za poslovilne besede. Hvala vsem za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: hčerka, sinovi in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta **Jožeta Šisernika** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence ter nam izrekli sožalje.

Posebej hvala tov. Florjančiču za poslovilne besede, duhovniku za opravljen pogrebni obred in Koroškemu oktetu za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala. Zalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se prisrčno zahvaljujem sodelavcem delovne skupnosti za kadre in splošne zavede za prejeta darila.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Mak Blaž

POPRAVEK

V 4. št. Informativnega fužinarja je tiskarski škrat v članku »Križi in težave našega uvoza« pocenil elektrode za 380-krat. Žal ena elektroda ne stane 67 din, ampak krepko nad dva stara milijona. 67 din stane le en kilogram. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

Fotografije za to številko so prispevali: F. Kamnik, F. Rotar in oddelek za informiranje.

STROŠKI INFORMATIVNEGA FUŽINARJA V LETU 1979

Po 41. členu zakona o javnem obveščanju (Ur. list SRS 1973, št. 7) objavljamo podatke o stroških Informativnega fužinarja v letu 1979. Lansko leto je izšlo 23 številčk Informativnega fužinarja v povprečnem obsegu 16. str. Naklada je bila stalna — 5.500 izvodov.

Stroški za tisk in poštnino	1.450.574,80 din
Avtorski honorarji	149.330,50 din
Skupaj	1.599.905,30 din